

Szent Ferencz és felesége hírnöke

Szent Ferencz Hírnöke

HITBUZGALMI HAVI FOLYÓIRAT

assisi Sz.-Ferencz tiszteletének és III. rendjének terjesztése,
a katolikus vallás-erkölcsi élet ápolására.

MEGJELENIK MINDEN HÓNAP ELSON NAPJAIBAN.

Főszerkesztő: *Trefán Leonard*, sz.-fer.-rendi áldozár Kolozsvárt.
Társszerkesztők: *Kiss Arisztid*, sz.-fer.-rendi áldozár Budapesten,
Ungváry Antal, sz.-fer.-rendi áldozár Baján.

KENYÉRKÉRDÉS.

Kérdés, mely nem a legutolsó. Felüti fejét mindenhol. Előáll hivatlanul, a legtöbbször rémalakban, mert élni mindenki akar. Ahhoz pedig kenyér kell. A létfenntartás ösztöne még a hernyóban is meg van, annál inkább a teremtes remekében: az emberben. És az életet, a létet mindenki keresi. Fönntartani mindenki törekszik, hol fehér kalácsossal, hol meg barna kenyérral. A kunyhók és paloták lakója egyformán küzd, harczol a létért s hogy az egyiknek ajka gyakrabban, sőt veszélyesebben nyílik panaszra, azon sokszor nem csodálkozhatunk, magunknak könnyen megmagyarázhatjuk. Ám e panaszszó ma már vészkiáltássá vált. Betölti, megreszketteti a levegőt, ostrom-

mal, kalapácsütésekkel fenyegeti a márványpaloták falait. Fölemeli elszáradt kezeit a nyomor, s fenyegetőzik. Az éhségtől és nélkülözésektől elcsigázott s legtöbbször munkátlan karokban van még erő erre, a sovány izmokat csiklandozza a bőség. A barna száraz kenyér elégedetlenné teszi az embereket a puha fehér kalács ellen, a kunyhók szurtos-foltos ruháju lakója agyarkodik a pompás kényelem birtokosaira.

Elégedetlenség mindenütt, meghasonlás az étellel. Reménytelenség és kétségbeesés mindenfelől. Nem halljátok a velőkig ható rémkialtást: kenyeret, kenyeret, kenyeret!?

Ha nem halljátok, akkor eltompult a hallérzéketek, siketek vagytok s érzékenységre hajló szívetek hideg kőburkolattal van körülvéve. Könyörtelenséggel egyesült részvétlenség foglalta el lelketeket, s megfagyott bennetek minden mi az emberbaráti érzés édes melegségét, éltető sugarát lövelli ki a dermedő környezetre.

De halljátok; ha nem akarja, akkor is hallja a társadalom, mert az elégedetlenség, a *kenyérkérdés* szava már nem pusztá zugolódás, jajkiáltás az, mely a maga rémséges voltában fölkavarja a békét, förgeteggé, vészthordó hullámmá növeli a csöndes tenger sima tükörét.

Politikusok és diplomaták, lángelmék és tudósok bölcsesége tehetetlenül áll a hatalmas kérdőjel, a *kenyérkérdés* előtt. Ennek megoldása sokkal nagyobb fejtörést okoz, mint az európai egyensúly fönntartása. Mert a kenyértől függ minden, e kérdés a fehér és zöld asztalnál egyformán komoly. Komolylyá, fontossá tette pedig az emberiség általános közszükséglete, pedig ennek kielégítésétől, a kedélyek lecsillapításától függ az állami, társadalmi és családi élet gépezetének zavartalan munkája.

S talált-e már megoldást a dolgok mélyére tekintő, kutató ész? Megtalálta-e a pontot, az irányt, melynek nyomán lecsillapíthatja a viharzó kedélyeket, megszüntetheti a zavargó társadalom vészes hullámain?

Nem talált s nem is fog találni, míg helyes uton-módon nem keresi. A politikai okosság, állami jogbölcselet soha sem fogja megoldani a kenyérkérdést. Ha ideig-óráig szünteti, csillapítja is a lázt, teljesen meg nem gyógyíthatja. Ide olyan kúra kell, mely a seb, a kelevény gyökeréig hasson s mégse okozzon fölszisszenést. Gyógymód kell, mely necsak száraz recepteket írjon, hanem a beteg mellé álljon, virraszson éjjel-nappal; lesse a fájdalom sóhajtásait, letörülje a gyötrő láz verejtékcsoppjeit. Orvos, mely nemcsak száraz tanácsokat ad, hanem vigasztal, enyhít, frissítőleg hat.

S hol találhatjuk meg? Könnyü a felelet: a vallás, a hit igénytelennek látszó, szerénységében elrejtőző kebelén. Kedveltségük meg, tegyük édessé az emberek előtt a szegénységet, változtassuk élvezetessé a keserü falatot. Az átokra, szitkolódásra összezsugorodó öklöket szelidítsük az ég felé, imára kulcsolódó kezekké. Tegyük az embereket, a családokat béketűrökké. Akkor megszűnnek a háborgó viharok, elsimulnak a kinos ellentétek.

Vigyük a szegény sz. Ferencz szellemét a családokba, a társadalomba. Ez barátokat fog nevelni a nélkülözésnek, a megelégedés ösvényére fogja terelni az elégedetleneket. E szellem ég felé fogja emelni a gazdag vagyonára vágyódó kancsal szemet, kibékíti az embert helyzetével, sorsával, ha kell nyomorával.

Nem hiszitek? Pedig évszázadok tapasztalata áll előttetek, okuljatok!

S ha mégsem akartok, akkor lángba borul fejetek fölött a már füstölgő épület s hajléktalanul jajveszéklő gyermekeitek vészes sikoltása lesz eltompult sziveteknek utolsó kegyelemdöfése!

De nem! ezt ne várjuk be. Okosan gondolkodó elme keresi és megtalálja a megoldást ott, a hol lehet. Nem számít ennek az elveivel dobálózó kornak balitéleteivel. Nem a vallás-erkölcsi élet gyógyító eszközeinek kicsinyléseivel. Szerafikus sz. Ferencz harmadrendi szabályzatát el-

fogadja mentődeszkául. Elismeri annak a nép szellemi és anyagi életére egyaránt fontos missióját. S akkor majd nem fog oly súlyos teherként nehezedni az egyesekre és családokra a még mindig megoldatlan *kenyérkérdés*.

Fr. M.

SZERAFI SZT. FERENCZ HALÁLA.

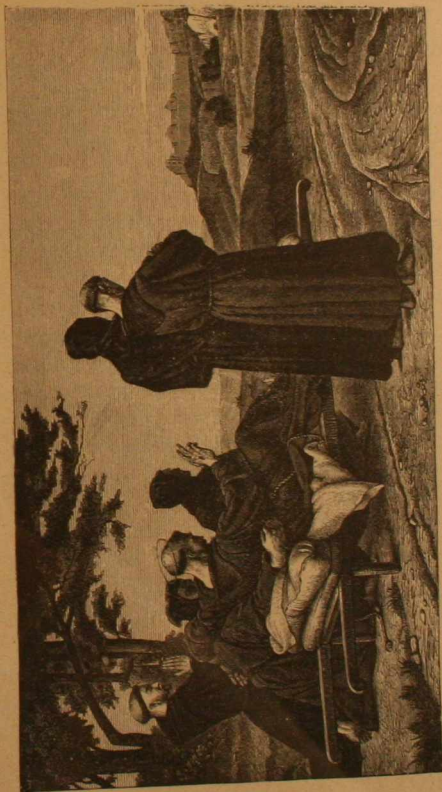
Az angyalokról nevezett szűz Mária templomában.

Leteszik a gyász-saraglyát; rajta	„Ide, ide vigyetek el társak...
Szent Ferencz a végfohászt sóhajtja...	Bárcsak itten lenne végem, bárcsak!
Ide hozták, szive ide vágott,	Oh, ha testem lánczait letépem:
Itt hagyja el a gonosz világot.	Szép a halál Szűz Anyám ölében!“
„Angyaloknak fénye, Máriája!	Lehajolnak... viszik a saraglyát...
— Így rebegett hattyú áriája, —	De mi fény az, a mit a szent agg lát?
Templomod volt lelki dajkám, bölcsőm	Im, leszálta Isten glóriája
Az örök fény lábaidnál költson!“	S dicssugára koronát fon rája...
„Itt az oltár! Zsámolyára hulltam,	Föllobog az esti hajnal pirja
Szűz szemedtől szeretetre gyúltan,	S csillaginak betűivel írja,
Itt nyílt meg nékem a mennyország	Írja fönn a tiszta mennyezetre:
Bűn s világ azt tőlem el nem orzzák!“	„Drága kincs vár a szegény Ferenczre!“
„Itt jegyeztem el örökre szívem’	Zeng az ének, mosolyogva hallja...
A szegénység Istenének híven,	„Oh mily édes a szeretet dalja!
S a szeráftól sebesülve, házad	Vigy hazámba szent reményem szárnya:
Rejteken itt védett az alázat.“	Már az ajtót Mária kitarja!“

És elalszik Umbria szegénye,
Sápadt arcán ég az ihlet fénye...
Sir a társkör, édes könnyet hullat
S Mária trónján új csillagosa gyúlad!

Rosty Kálmán S. J.

SZT. FERENCZ HALÁLA.

MÉLTÓSÁGOS ÉS FŐTISZTELENDŐ MAJLÁTH GUSZTÁV
KÁROLY GRÓF,

ERDÉLYI PÜSPÖK UR LEVELE SZERKESZTŐSÉGÜNKHÖZ.

Tisztelendő Atya!

Ugy is mint főpásztor, ugy is mint szent Ferencz rendjének konfratere örömmel olvastam a Tisztelendőséged szerkesztésében megjelenő „Szent Ferencz Hirnöke“ cz. hitbuzgalmi havi folyóirat első számát. Ez a kis folyóirat a kath. hivek körében szent Ferencz atyánk szellemét akarja terjeszteni; azt a szellemet, mely a mikor alázatos, de erős hittel Istenhez emeli a lelket, ugyanakkor szegény embertársaink iránt alázatos szeretetre tanít mindnyájunkat. S jelennek hitben, anyagiakban szükölködő viszonyai között ez a szellem csakugyan egyik hatalmas emeltyüje a lelkek Krisztus szeretetében való megszilárdításának s nincs kétség benne, hogy a miként a multban, ugy a jövőben is szent Ferencz szellemének hatásától a keresztény társadalom és a magyar haza sokat várhatnak.

Terjedjen tehát e lap s szórakoztató, oktató olvasmányával keltsen üdvös eszméket a hivek lelkében!

Én pedig főpásztori elismerésemmel együtt szívesen adom áldásomat Tisztelendőségedre, lapjára, munkatársaira és olvasóira.

Gyulafehérvárt, 1902. deczember 28-án.

Gusztáv Károly,
erdélyi püspök.

A HARMADRENDI TESTVÉREK ÉLETE.

1. Kik lehetnek szt. Ferencz harmadik rendjének tagjai?

Dicsőségesen uralkodó szentséges Atyánk XIII. Leó pápa 1883. év május 30-án kelt „Misericors Dei Filius“ rendeletében határozott utasítást ad arra nézve, kik léphetnek szent Ferencz atyánk harmadik rendjébe. Ő szentsége, amidőn e rendeletet kiadta, nem hozott be újítást, hanem a már évszázadok óta függőben levő kérdéseket körvonalazta, s így ma már teljes világításban áll előttünk a rend szabályainak e legfontosabb pontja. A feltételek meglehetősen szigorúak, de tekintve a czélt, melyet ez a rend szolgál, csak igazságosoknak, helyeseknek és üdvöseknek ismerhetjük el. Legcsattanósabb bizonyítékok e mellett a harmadrendi igazgató atyáknak a rend életében észlelt kevésbé örvendetes tapasztalatai.

Lássuk tehát a feltételeket és vizsgáljuk azokat azon szellemben, melylyel szent Péter utódja a hitéletben elévülhetetlen érdemeket szerzett, harmadik rend megújulását, felvirágzását czélozta.

A szabályzat megállapítja első sorban az életkort: „Csak azok vehetők fel, akik a 14 évet betöltötték.“ Erre nézve nagyon elágazók voltak a vélemények: vajjon a serdülő kor képes-e megérteni a czélt, melyet szt. Ferencz atyánk akart és akar szolgálni a harmadik renddel? Mi pedig másképen teszünk fel a kérdést: szolgálhatja a kitűzött czélt a serdülő kor?

Ha az első kérdésre felelünk, akkor határozottan tagadó választ kell adnunk, a másodikra igent mondunk. A harmadik rend különböző életfoglalkozású, s a mi még megfontolásra méltóbb: különböző értelmi felfogású tagokból áll. A rendnek, mint minden más rendnek, vagy jámbor társulatnak első és legfőbb célja a tagok önmegszentelése, a tökéletesebb élet utáni törekvése. A második cél a társadalom újjáalakítása a szegény, a lemondó Krisztus szellemében. Megértheti-e az első és legfőbb cél a fiatal kor? Igenis megértheti s ha megérti, szolgálni is tudja, a második cél megértése nem föltétlenül szükséges. Mert ha ezt a kérdést teljes merevségében meghagynánk, úgy alkalmazni kellene ezt magára a kereszténységre is. A kereszténység általános, a társadalomra kihatni törekvő célja hány ember előtt ismeretes? Kívánja-e ennek tudását az egyház? Nem kívánja, megelégszik az első és legfőbb cél ismeretével, melyet kis korában mindenki megtanul a katekizmusból.

Az ifjúság, az ártatlanság mit keres a bűnbánó rendben? — kérdik némelyek. Éppen az ifjúság, éppen az ártatlanság foglalja el legméltóbban helyét szt. Ferencz atyánk harmadrendjében. Mert a harmadrend célja nemcsak javítani, hanem a jóban meg is tartani. A magasztos eszmék megértésére legalkalmasabb talaj az ifju lélek, melyből talán még most is lesugárzik az első szent áldozás kegyelme, még föl sem száradt rajta az édes Üdvözítő szeretet-csókja, melyet neki a mennyei vendégség boldogító pillanatában adott. Még lobogva ég benne a szent tűz, mely szívét, lelkét nagy tettekre, a világ előtt érthetetlen elhatározásokra hevíti! Az isteni Jegyes is jól érzi magát a „liliomok között,” melyek körül vannak véve az önmegtagadás, lemondás tövisével. Test, világ és az ördög csábjai ellen mi védelmezi meg az ifjúságot, ha nem azon rendnek szabálya, mely a test és szemek kívánságát és az élet kevélységét kiirtani van hivatva? Az ifju kor megérti még a sze-

gény, alázatos, szenvedő Jézust, érzélem és gondolatvilágának ege még felhőtlen, nem takarja el előle az eszményképet, Jézust, akit követnie kell. Oh, csak jöjjenek a serdülők, az ifjak minél nagyobb számban szent atyánk seregébe, küzdeni a világ szelleme ellen! Romlott korunban egészséges szivre és karra van szükség.

A szabályzat megkívánja a felveendőktől, hogy *jó erkölcsűek legyenek*. Kérdés, vajjon a kevésbé szeplőtelen mult miatt elutasítandó-e a jelentkező? Itt az Ur Jézus kegyes ítéletére támaszkodunk, midőn kimondjuk, hogy ne zárjuk el előlük a bűnbánó életre vezető biztosabb utat. A bűnbánók, lelki betegek és szomorkodók irgalmas orvosa mondja: „Nem jöttem hívni az igazakat, hanem a bűnösöket a bűnbánatra.” „Nem szükséges az orvos az egészségeseeknek, hanem a betegeknek.”

Vannak, kik e kérdést mereven fogják fel, oly szigort tulajdonitanak a szabálynak, mely abból semmiképen sem olvasható ki. Szent Ferencz harmadrendje bűnbánó rend, nem abban az értelemben, mintha azon rend minden egyes tagjának levezekleni valója volna, hanem mert az ártatlanságnak is szüksége van bűnbánati cselekményekre, hogy megóvja magát az eleséstől. A harmadrendi testvérek élete folytonos, élet végéig tartó bűnbánat: világban élni, de nem a világgal; szerény, egyszerű viselet; a hiúságok, a világgyönyöreinek kerülése; szoros alkalmazkodás Isten és az egyház szent törvényeihez; a lemondás és önmegtágadás gyakorlása; mindez alkalmas arra, hogy a bűnbánó szívét Istenhez fordítsa, a lelki egyensúlyban megtartsa.

Mi a teendő tehát, ha valaki rovott multtal kíván a harmadrendbe belépni? Mindenek előtt a testvérek, akik már e nagy kegyelemben részesültek, szeretetteljes jó akarral vegyék körül a jelentkezőt. Tartózkodjanak a szeretetlen megszólástól, irgalmatlan bírálattól, emlékezzenek meg saját maguk büneiről, emlékezzenek meg az Ur Jézus vigaszteljes szavairól: irgalmasságot akarok és nem áldozatot.

Mindenesetre kényes valamely rend, vagy jámbor társulat jó hírnevére és vigyázni kell, hogy méltatlanok felvétele által ne csökkentse hitelét és tekintélyét. Ugyanazért megvizsgálandó a jelentkezőnek a *jelene*. Megvizsgálandó, vajjon törekedett-e igaz keresztény élettel a mult élet bűneit, hibáit, tévedéseit jóvátenni? Tanukkal igazolja ezt, amennyiben mások megfigyelhették javulásában. Egy év elégséges arra, hogy a bűnbánó kimutathassa megtérésének őszinteségét, s azért, ha ilyen jelentkezik, rövid próba idő után felvehető. Ha pedig még nem engesztelte ki bűneit, úgy szeretettel figyelmeztetjük erre, nem utasítjuk el ridegen, hanem ellenkezőleg, kilátásba helyezzük kérésének teljesítését, mihelyt buzgó keresztény élettel mutatja ki megtérésének komoly voltát. Nekünk a szeretet álláspontjára kell helyezkednünk és teljes erőnkől segitenünk a javulni igyekezőt. Mi jobb: ha valaki az Isten, vagy a világ karjaiba veti magát? Elégsé a hajótöröttnek az az egy szál deszka, a hajóroncs egy darabja, melybe kapaszkodik? nem vágyik-e a biztos talajra, egy másik hajóra, mely őt biztos kikötő felé vigye? S ha ilyen hajótörött int a hajókból a mi hajónkra, melynek szt. Ferencz atyánk a kormányosa, vajjon a habokban hagyjuk őt, hadd vergődjék? Hadd jöjjön tehát és élvezze a hajótörés után Isten fiainak békéjét!

Továbbá az egyetértés kedvelése is feltétlenül kívántatik: akik . . . az egyetértést szeretik. Nem vehetők fel tehát a békétlenkedők, haragtartók a házi vagy társas béke megbontói. Szent Ferencz atyánk szellemével az ilyen érzelmek sehogysem egyeztethetők össze. A harmadrendi testvéreknek is azon ismertető jele legyen, mint aminőt Krisztus követelt tanítványaitól: Arról ismernek meg az emberek, hogy az én tanítványaim vagytok, ha szeretitek egymást. A szeretet és béke jegyében kell egymással élniök, azért szükséges, hogy a testvérek a jelentkezőről ez irányban is nyújtsanak fölvilágosítást az igazgató atyának. Amint nem vehetjük föl a békétlenkedőt, nehogy a testvérek körében is

elhintse a visszavonás, pártoskodás, gyűlölség szellemét, ép úgy kizáratik az, akiről hasonló panaszok érkeznek s jó-akaró intések után sem hajlandó rendi testvéreivel békeségben élni. Nagy a cél, mit a harmadrend szolgál; a társadalom ujjaalakítása Krisztus szelid, békés szellemében! De ha a testvérek maguk a világ, a mai társadalom háborgó szellemében élnek, hogyan fogják e szent célt előmozdítani?

A harmadrendbe léphetnek, akik: *mindenek előtt bebizonyították, hogy a katolikus valláshoz szentül ragaszkodnak és a római anyaszentegyház és az apostoli szentszék iránt hűséggel viseltetnek.* Nagy szó ez a mai időkben, midőn világiás érdekek háttérbe szorítják a vallást; a haszonlesés, önzés, élvezetek hajhászása meggyengítik a szálakat, melyek a lelket Istennel s a mi vele szoros özszeűgűgésben van, összekötik. A világ érti a módját, s a katolikusok ismert nembánomsága is hozzájárul, hogy e kötelékek itt-ott el is szakadjanak. „Én katolikus vagyok” — vajjon, ki az a merész, aki ezt ma hangoztatni meri? Ha nyíltan meri vallani, minő kihatása van társadalmi, vagy magán életére? E szó manapság, ez a jelző hitelevesztetté teszi a világ szemében; hisz az egy irány, mely homlok-egyenest ellenkezik azon törekvésekkel, melynek gyászos eredményeit minden igaz katolikus fájó szívvel szemléli. Szomorú korszakot élünk, mert sok a gyáva katolikus, s hogy mi katolikusok nem tudunk tartós eredményt fölmutatni, nem tudjuk szent hitünk elveit érvényre juttatni, onét van, mert gyáva katonákkal nem lehet győzelmet kivívni! Az a hadsereg, mely elveszti bátorságát, lélekjelenlétét az első ágyudörrenésre, vagy puskaropogásra, borús, lankadó lélekkel indul a csatatűzbe, már elveszett! Embereket keresünk, bátor katonákat! Szent Ferencz légiója csak halálmegvető, szenvedni, tünni és meghalni tudó harcosokat keres, akik tömött sorban meg tudnak állni a katholicismus szent zászlója körül, akik nem ijednek meg az ellenség

lármájától, guny, a megvetés apró lövegeitől, sőt még az öreg ágyú dörrenésére is megállják helyöket. A katolikus élete tábori élet, s alig van nap, hogy ne volna az embernek alkalmja bátorságának kimutatására.

Sorakozni tehát a zászló körül! Az egyház látható feje, szentséges Atyánk bontotta ki e zászlót, ki felismerve a kor betegségét, az orvosságot szent Ferencz harmadrendjében találta meg. Az apostoli szent szék a megtámadtatások ellenében benne látja hősies védelmezőit. Nem csoda tehát ha e tekintetben kipróbált harczosokat kíván.

(Folytatjuk.)

P. Kiss Arisztid.

FARSANGON.

*Vedd le szent fejedről töviskoronádat,
Szomorú Istenem,
És fond, kötözd által, szorosán kötözd át
Vigadó szívemen.
Most, mikor mindenki olyan nagyon boldog,
E gyarló kis imám Te hozzád imbolyog;
Csodatevő kezed' s árnyékod' úgy kérem,
Hogy béna tagokat adj Te velük nekem —
Ne birjak mozdulni a világ tánczára,
Ne halljam, a mikor vétkeket cseng a szája ..
Oltsd el szemem fényét, hogy még ne is lássam,
Ne legyen örömem rajtad kívül másban.
Szerelmeddel üsd át sebesre szívemet,
S öld ki minden vágyam, a mi nincs Teveled
És megerősítve erődnek falával,
Fogadd el lakodnak napjaimon által.*

Zsiga Lajos.

A JUBILÁLÓ XIII. LEÓ PÁPA.

Huszonöt év előtt és most.

Pecci Joakim bíboros — hangzott immár negyvenedszer a szavazatokat fölolvadó bíboros érczes hangja. A Sixtus-kápolna csendje, mintha még mélyebb lett volna, csak a scrutiniumra összejött bíborosok tollai szerzegtek, kik a szavazatokat jegyezték. Ez már a harmadik scrutinium, melyet a conclaveban tartottak és minden jel oda mutatott, hogy Pecci Joakim lesz a pápa, még csak 2 szavazat kell és Peccinek meg lesz a kétharmad többsége. A 62 bíboros atya feszült figyelemmel csüngött a felolvadó ajkán, ki izgatótságtól remegő kezekkel szedegette elő a szavazatokat. — Pecci Joakim — hangzott még négyszer. — A bíborosok összenéztek, majd mindenki Peccit kereste szemeivel. — Habemus pontifem! — (Van pápánk!) kiállították, Peccire függesztvén szemeiket. Pecci bíboros halotthalványan ült székében, már a scrutinium alatt, midőn folyton nevét hallotta, nehéz könnyecseppek gördültek alá szemeiből, kezéből többször kiesett a toll, alig bírt magán uralkodni, az utolsó szavazat felolvasása után félretette tollát és zokogva temette arcát remegő kezeibe.

A dékán bíboros ünnepélyesen emelkedett föl székéből és Pecci felé fordulva, nyomatékkal így szólt:

— Hajlandó vagy-e tisztelendő testvér a neked följánlott főpapi méltóságot elfogadni?

A szelid lelkű Pecci nem tudta mit csináljon. Hallotta egy részről az Ur Jézus biztató és hívó szózatát: „Legeltesd juhaimat!” De rettegett másrésztől az angyali vállaknak is félelmes tehertől: a pápaságtól. Ádáz tusa támadt lelkében, halavány arcán összefolytak a veritékceseppek könnyeivel. A mellette ülő Donnet bíboros, bordeauxi érsek szeliden tette kezét vállára és biztatólag szólt:

— Édes testvérem, itt nem a te személyedről, hanem az egész egyház és világ jövőjéről van szó. Bátorodjál tehát és nyilatkozzál!

Pecci hálás tekintetet vetett Donnetra, fölemelkedett, mint aki határozott, szólni akart, de nem tudott, hanem lemondóan intett, hogy kész vállaira venni a világ legnagyobb terhét, majd kis vártatva kijelentette új pápai nevét, XIII. Leo akar lenni.

Erre mindnyájan fölkeltek a biborosok, a pápai káplánok és a szertartás-mesterek mély tisztelettel járultak az új pápa elé, elvezették őt a kápolna sekrestyéjébe, a hol ráadták az aranyhímzésű kereszttel díszített biborsarút és a pápai diszruhát, a stólát és a biborköpenyt, az oltárhoz vezették, a hol első áldását adta a biborosokra.

Ezalatt eltávolították a biborosok székeiről a mennyezeteket, csak az új pápáén hagyták meg. Behozták a pápai trónust. Az új pápa szorongó szívvel és könnyes szemekkel foglalt rajta helyet és fogadta a biborosok hódolatát. A biborosok egyenkint közeledtek a trónhoz, térdet hajtva megcsókolták a pápa lábát, azután fölállva mindkét arcát. Erre átadták neki a halász gyűrűt. Ez már több volt, mint a mit a szent atya alázatos lelkülete elviselhetett. Fölkelt tehát, cellájába sietett imádkozni, a hol földre borulva sirt-sirt sokáig keservesen, nem szavai, hanem könnyei szóltak az Istenhez, kinek helyettesévé lett a világon. Hosszasan és buzgón imádkozott az új pápa, ereje és bátorsága az ima alatt nöttön-nött nyugalom és nemes önérzet szállt szívébe, érezte, hogy átalakul, Ő már többé nem Pecci biboros, hanem több, végtelenül több: XIII. Leo pápa, Krisztus helytartója, és ha egy pillanatra megszedítette is az a tudat, érezte, hogy az Úr vele van, kiben mindent megtehet — megvigasztalódott.

Eközben a nép óriási tömegekben gyűlt össze a Péter-téren, türelmetlenül várva az új pápa megválasztását. Miután tehát az új pápa visszavonult, Caterini biboros a sz. Péter-templom külső erkélyére lépett és harsány hangon szólott a tömeghez: — Nagy örömet hirdetek nektek, van pápánk, főmagasságu Pecci Joakim biboros, ki XIII. Leo nevet vett föl. — Erre megszólaltak Rómának összes harangjai s a nép örvendezve sietett a sz. Péter-térre, a hol reggeltől fogva százezrek várakoztak.

Időközben Chigi herczeg főmarsal a conclave ajtóit megnyitotta és a világiak közül első mutatta be hódolatát az új pápának, ki a sz. Péterbe indult, hogy a népnek áldást adjon. Az óriási templom egy pillanat alatt megtelt, s kis vártatva megjelent a pápa a loggiában. A százezernyi tömeg visszafojtott lélekzettel hullott térdre; lehangzott tiszta érczes hangon XIII. Leo pápa áldása s betöltte a sziveket, a nép egész a könnyekig meghatva, örömrivalgásban tört ki: Éljen soká XIII. Leo pápa!

Pár nap mulva óriási ünnepek között tették föl di Pietro és

XIII. LEÓ PÁPA.

Mertel bíborosok az új pápa fejére a hármaskoronát. És az új szent atya Istenben vetett bizalommal vette át Krisztus jubainak legeltesét, hogy uralkodjon a lelkeken és azokat az örök hazába vezérelje.

Immár 25 esztendeje ennek és most messze túl az Alpokon, az örök városban, Rómában ismét ünnepet ülnék, a szent atya 25 éves jubileumát. 25 viharos esztendő telt már el a szent atya trónra lépésétől fogva, a mely idő alatt nagyon megtanultuk csodálni XIII. Leo erényeit és bámulni az isteni gondviselés kikutathatatlan mélyeit, mely a minden világi hatalomtól elhagyott, vagyonából kifosztott és fogoly módjára Vatikánba zárt pápát, az egyház ellenei hathatós törekvése daczára is, oly dicsővé és tiszteletre méltóvá tette, hogy előtte mély hódolattal kénytelen meghajolni úgy a hívő, mint a hitetlen. — Köszál ő, melyre Krisztus Urunk egyházát építé. — A 93 éves agg pápa csak testileg megtört, lelke ifjú és élénk; az az erély, mely perugiai püspök korában oly kimagaslóvá tette, sértetlenül él most is lelkében és jellemzi 25 éves uralkodását. A lelkek iránti buzgalma mindenkit bámulatba ejt; a ki őt szónokolni hallotta, sohasem feledé el a benyomást, a mit reá tett. Ilyenkor az agg pápa megtört alakja kiegyenesedik, arcza mintha megdicsőülne, szemei lángokat lövelnek, érczes hangja ifjúi hévvel tör elő és hallgatóit egészen magával ragadja. De nemesak oroszán ő, midőn szólni vagy tenni kell, hanem türelmes szelid bárány is, midőn szenvedni kell. Az egyház hajója az ő uralkodása alatt is rengeteg viharokat látott, a hitelenség föltornyosuló hullámai végveszélylyel fenyegették nem egyszer nemesak a hajót, hanem annak kormányosát, szent atyánkat is, de az erőselekkü kormányos rendithetlen bizalommal irányítá tovább a hajót, megemlékezve az Üdvözítő ígértéről: „A pokol kapui sem vesznek rajta erőt.” És ez az Istenbe vetett bizalom oly erővel ruházta fel őt a szenvedésekben, hogy a szenvedő kifosztott és elhagyott pápa sokkal hatalmasabb és dicsőbb napjainkban, mint midőn földi hatalmának tetőpontján állott. Más uralkodók milliárdjaik, hadseregeik, ágyuik száma szerint mérik hatalmukat, Krisztus Jézus helytartójának Isten képezi erejét, a zsoltáros szavai szerint: „Hi in curribus, et hi in aquis, nos autem in nomine Domini Dei nostri invocabimus.”

Az ő nagy dicsősége és a lelkek fölötti hatalma nyilvánul meg most is jubileuma alkalmával, midőn az egész világ forrongásba jön és Róma felé tör, hogy lerakja a pápai trón zsámolyához fiui szeretetének és ragaszkodásának bizonyítékait. Hiába, a világ legfőbb ura és atyja mégis csak a pápa. Az egész világból ezer és ezer üdvözlet repül Rómába, a világ mind a négy sarkából felhangzik az örömeinek

és egy hatalmas hanggá egyesülve, szívet-lelket elragadó szózatként tör az ég felé; „Tartsd meg Isten szent atyánkat, Krisztusnak helytartóját.“

Ez általános öröm elől hogyan zárkozhatna el e szerény lapocska, melynek olvasói sz. Ferencz gyermekei és tisztelői? Annak a sz. Ferencznek, ki soha sem szünt meg követői lelkére kötni, hogy hű és odaadó tisztelői legyenek az apostoli szent széknek. Édes-örömet nyilvánítjuk tehát igazi és benső örömünket szent atyánk jubileuma alkalmával, hisz senkinek sincs több oka az öröme, mint nekünk sz. Ferencz fiainak, kiket dicsőségesen uralkodó szent atyánk oly nagy szeretetre és hálára kötelezett magairánt. Ő nekünk nemcsak atyánk, hanem szent Ferenczben testvérünk is, mert a III. rend tagja és büszkesége. Már mint perugiai püspök szent Ferencz III. rendjébe lépett és hogy mily buzgó tagja a III. rendnek, kitűnik abból, hogy nemcsak ő követi buzgón szent Ferenczet, hanem híveit is folyton arra buzdítja. Mint püspök, 1874-ben egy körlevelet bocsátott ki, melyben szent Ferencz tiszteletét hívei lelkére kötötte, megható szavakkal ajánlotta nekik, hogy lépjenek a III. rendbe, melynek terjesztését papjai kötelességévé tette. Ugyanezt tette később, mint pápa az összes püspökökhöz írt egyik körlevelében. Szent Ferencz fiait mindig szerető atya módjára dédelgette és a hol csak lehetett, kitüntette. Ime néhány példa.

Midőn meghalt a rend protektor-bíborosa* és a rend főnökei a szent atyához járultak, hogy a szabályokhoz hiven tőle más protektor-bíborost kérjenek; a szent atya mosolyogva felelt:

— Én nem adok nektek fiaim bíborost protektorul, mert én magam akarok a ti protektorotok lenni.

És azóta a szent atya a Ferenczrend protektora.

Ujabbán ismét jelét adta szent Ferencz iránti odaadó szeretetének, midőn a rendet reformálta. Szent Ferencz rendje ugyanis idő folytán a sok viszontagságok befolyása alatt, többé-kevésbé megváltozott és pártviszályok dulták kebelét. A szent atya vérző szívvvel nézte az ő szeretett szent Ferenczének sinlődő családját és elhatározta, hogy segíteni fog rajta. Kiadta tehát a „*Felicitate quadam*“ bulláját, melylyel a rendben minden pártot megszüntetett, az egész rendet tökéletesen egyformává tette és eredeti szigorába visszahelyezte. Ha e bullát olvassuk, lehetetlen, hogy meg ne induljunk a szent atya rendünk iránti szeretetén. Mindjárt a bulla kezdetén elmondja, hogy kiváló szerencsének és nem a véletlennek tulajdonítja,

* Pártfogó, védelmező.

miszerint hajdan püspök korában, Umbriában, szent Ferencz hazájában volt a püspöksége, mert, midőn a sz. Ferenczre emlékeztető helyeken gyakran megfordult, akkor tudta csak igazán megérteni és becsülni szent Ferencz nagyságát és szentségét. „Csodálatosan megkapott bennünket — mondja a szent atya — a Ferenczrendi életmód és példa . . . azért törekedtünk a perugiai püspökségben a keresztény élet és a jó erkölcsök ápolására a III. rendet, a melynek immár Mi is 25 év óta tagjai vagyunk, elterjeszteni“ — Az egész bulla a Ferenczrend iránti atyai szeretettől áradzik. Miután elsorolta, mihez tartásuk magukat a rendtagok, a bulla végén ismét megható jelét adja sz. Ferencz iránti érzelmeinek, midőn így szól: „Örül a lelkünk, hogy szent Ferencz iránt érzett régi tiszteletünket és hálánkat megörökítették ezen maradandó okmánynyal és kiváló hálákat adunk az isteni jósnak, hogy nekünk késő öregségünkre ezt a vigaszt tartotta fönn.“

Az igaz szeretet megnyilatkozásai ezek irántunk, sz. Ferencz fiai iránt. Mutassuk meg tehát mi is viszonzszeretetünket a szent atya iránt, töltsé el a mi keblünket is öröm az ő 25 éves jubileuma alkalmával, vigyük el neki vigaszul fiúi szeretetünk és ragaszkodásunk bizonyítékait és egyesítsük imáinkat az egész világ és az egyház imáival, mely most így kiállt a mindenek Urához:

„Minden hívők pásztora Isten, tekints kegyesen szolgálóra, Leo pápánkra, kit egyházad élére állítottál, add, hogy ő szóval és példával, melyekkel bennünket kormányoz, előhaladjon, hogy az örök életet a rábizott nyájjal együtt elérhesse. Ámen.“

P. Ungváry Antal.

SZT. MARGIT VÁRA.

*Az ős Nádasd határán,
A sziklabércz felett,
Szétomló várromokban
Porlad egy épület.*

*Hajdan királyi vár volt
Ez ősi, szent helyen,
Holott zsolozsma szállt fel
Az égbe szüntelen.*

*Im! Itt pihent meg békén
Királyi száműzött,
S enyhet királyi kegyből
Lelt őserdők között.*

*Hős angol sarjadék volt,
Ki várat itt emelt,
S szülötte, napvilágot,
Margit látott e helyt.*

*Ki ájtatos imával
Ostromlá az eget
S elűzte bús honáról
A gyászos felleget.*

*A száműzött a trónra
Meg újra visszatért
És véle szent leánya,
Hogy esdjen a honért.*

*Azóta pusztá, néma
Az Úr e temploma,
Csak bérczfalára írva
A nagy idők nyoma.*

*Csendes, komor falával
A szikla égbe néz,
Mint két imára kulcsolt,
Kővé vált női kéz!*

*Térdére hull a pásztor,
Mig nyája ott delez,
A bűvös lég körében
Szent ihlet fogja el.*

*Mi bűvös hang, mely mélyből
Feltör az ég felé,
Mint ég üdvözlését ha
Földnek jelentené?*

*A Szent imája, vándor!
S az ő igézeti . . .
A pásztor tudja s nyáját
El messze tereli.*

Dr. Rézbányay József.

FARSANGI GONDOLATOK.

Ha van idő, úgy éppen a farsang az, melyben igen sokan élnek úgy, mint Krisztus keresztjének ellenségei. E napokon feledkeznek meg leginkább az emberek önmagukról; czéljukról, rendeltetésükről. Az örömök, földi élvezetek keresése lesz jelszava a világ fiának, ezért él, ez foglalja le szívét, lelkét, érzelemlvilágát.

Farsangban oly képet mutat nekünk a világ, mintha az embereknek csak teste volna, mintha a teremtés remeke csak a földért volna alkotva.

Mert az örömök és élvezetek, melyek után törik magukat, igazán csak földiek. Rajtuk van a föld göröngye, legtöbbször tövise is.

Ez örömök tehát nem tiszták, nem valódiak. De nem is töltik be az emberi szívet. Nyomokat hagynak maguk után, a lelkiismeret fájdalomának, a fölzavart benső rendezettségnek szomorú képeit, igen sokszor, a legtöbbször fájó sebeket.

Oh mert fesztelen táncz, vidám kacaj, dévaj mulatozás közt hány-szor csapja meg fagyos dér az ártatlanság virágát . . .

Hányszor inog meg alapjában a szív békéje, s messze kiható káros következményeket von maga után. A szenvedélyek alvó szikrája föléled, lángra lobban, s a perzselő hév fölégeti a nemes hajtásu növényzetet . . .

A farsang vétkes öröme, csapongó élvezete szomorú kép okozója lesz.

Ez öröm lesz tulajdonképpen a fájdalom forrása, lelki gyötrelem okozója . . .

Lehet-e ez valóban czélunk, s minden egyébről megfeledkezve átadhatjuk-e magunkat neki egészen?

Az ily öröm megérdemli-e hogy éljünk-haljunk érette? Az ilyen öröm, mely gyötörő fájdalom forrása, szomorúságunk okozója?

Az öröm, melyből hiányzik az Isten . . .

El vele! égiekre teremtett lelkünk nem fetrenghet a bün sarában, nem vetközheti le magáról az isteniesség mezét . . .

Tehát ne vigadjunk a farsangban? Azt gondolod talán kedves olvasóm, hogy bőjti hangulattal akarom betölteni szívedet a vigalom napjaiban? Oh nem! korántsem. Örülnünk, vigadnunk szabad, sőt kell is.

„Exultate justi in Domino!” „Örvendjétek igazak az Urban!” mondja a zsoltáros. De csak az Urban, az Istenben. Ne feledjük Őt ki vigal-

mainkból sem, akkor örömeink tiszták, élvezeteink szennynélküliek lesznek. Ha úgy vígadunk, hogy kedve telik abban az Istennek.

Pedig vígadhatunk így is. Lelkünkrol, emberi méltóságunkrol nem feledkezünk meg. Hisz mulatott maga az Údvezítő is, részt vett szent Anyjával együtt a kánaeni menyegző vigalmaiból. Oh, mily szent lehetett ott az öröm, mily fönséges az élvezet, ily társaságban . . . Ott van velünk az is, ha úgy mulatunk, úgy örvendezünk, hogy nem vétkezünk. Nem gondolatlan, szóval vagy cselekedettel. Ha a krisztusi szerénységet tartjuk szem előtt, s kerüljük az okatlan fényűzést, pazarlást, mely egyik legveszedelmesebb betegsége korunknak.

A harmadrendi testvérnek ebben is irányt ad szent Ferencz atyánk szabálya. Megszabja a mulatozás, örvendezés határait. Szívére beszél, hogy eddig és ne tovább! Megszenteli a vigalmak és ártatlan élvezetek perceit is. Mily öröm, mily boldogság ilyen irányelveket követni . . .

Majd ha jön a nagy számadás napja, nem kell félnie a vigalom idejének bünre pazarolt pillanatai miatt. Könnyű lesz számolni annak, ki Jézust sohasem tévesztette el szemei előtt.

Oh szegény Jézus . . . Hányan felednek el téged a vigalom napjaiban. Neked pedig sirnod kell, sirnod az emberek hálátlansága, bünös örvendezése miatt. Az emberek örülnek, Te könnyeket hullatsz; élvvágy uralkodik szívkön, a Tied sa jog a közöny okozta fájdalomtól . . .

Mi azonban megkérlelünk, s megigérjük, hogy multságainkkal sem fogunk megbántani.

Igen, mi jó gyermekeid leszünk, s sz. Ferencz atyánk jelszavát minél gyakrabban fogjuk mondogatni: „Én Istenem és mindenem!” Még multságaink között is.

Igy lesz aztán a mienk nem bünös, hanem istenes farsang . . .

P. Lokodi Gergely.

HAJDAN ÉS MOST.

Nem a mult fényes alakjait és dicső napjait akarom a Szent Ferencz Hirnökének lapjain visszavarázsolni. Nem történelmet akarok rajzolni: kevésbé vonzó dologról akarok írni! Thémám közgazdasági bajaink felett való kesergés lesz: milyen volt megélhetésünk hajdan, s hogyan nézünk ki most. A jövőről nem beszélek, mert a jelen szemléleténél a jövő teljesen visszaretent.

Közismeretű dolog, hogy minden kornak meg vannak a maga jelszavai, a mely jelszavak hatása alatt tesznek és mozognak egyesek, kisebb és nagyobb társadalmi körök, sőt egész népfajok és nemzetek.

Korunk jelszava a közgazdaság, s ezen jelszónak jól felfogott vagy félre magyarázott égise alatt a munka szent nevében döngetik az egyházak, nemzetek és a társadalom kapuit. S ez nem is volna baj! Mily ideális, mily megnyugtató jelenség volna, ha az isteni Üdvözítőnek munkára felhívó szózata és parancsa a társadalom minden rétegében hódítana! Csakhogy azon a zászlón, a melyiken a munka jelszava áll, egyéb is van felírva! A teljes felirat így szól: *A munka Isten nélkül!* Aztán természetes, hogy nincs eredmény és nincs is áldás rajta.

Hogy baj mindig volt, s az embereknek a megélhetés gondjaival küzdeniök és fáradniok kellett: az természetes. Mióta a paradicsomi arany napok eltűntek, azóta küzdelem és fáradság az ember élete. De a különbség „a hajdan és most“ közt az, hogy hajdan velünk volt az Isten — áldás volt mezeinken, áldás volt kezünk munkáján; ma pedig

pénz az Isten; s az igazi Isten, ki képes minden bajon segíteni, ez az igazi Isten nem kell.

Ismerjük az idők folyásából, hogy az étellel való küzdelemben nélkülözések mindig voltak; azonban ezeknek oka az elemi csapások voltak, ideig, óráig tartottak, s csak részleges jelenségük voltak. Ma azonban az az elszomorító és lehangoló, hogy a szegénység nem csak itt ott jelenik meg, nem csak itt ott üti fel fejét, hanem a nélkülözés mindenütt ott van, mert a szegénység ma általános.

Még csak 10—12 évvel ezelőtt is a magyar társadalom zsák és halom számra küldötte az Árva megyei éhezőknek az élelmi szereket. Ma!? Éheznek a ruthének; nélkülöznek a székelyek, gazdasági válsággal küzd a magyar gazda; még a kis kunság vidék lakói is vándor botot fognak s mennek Szlavóniába! Dél-nyugot és észak lakói hajóra ülnek, s mintha e hazában nem volna szükség minden egészséges férfi karra: itt hagyják a hazát, a mely őket felnövelte — s elmennek Amerikába.

Bizony szomoru állapot! Nincs vigasztaló benne sem! De hogy annyira szomoru volna, a mint azt ma Bubits Zsigmond kassai püspöknek a napokban a kivándorlásról kiadott körlevelében olvasom: sohasem hittem. Kassa ősz püspökének körlevelében a következőket olvasom:

„Alig hogy püspöki széket elfoglaltam, megyém papságának figyelmét körlevélben hívtam fel erre. A baj azonban nem szünik, sőt évről-évre fokozódik, annyira, hogy hazánk felső vidékein vannak oly községek, melyekben *alig találunk munka bíró férfiakra.*“

Bizony szomoru kép! A tizenkettedik órában megmozdult a törvényhozás is, s alkotott két törvényjavaslatot: a kivándorlásról meg a bevándorlásról — mert hát sajnos, e kettő a mi elszegényült országunkban összefüggésben van. Ismerem a törvényt. A szándék jó, csak a betűk vannak egy kicsit finom vonásokkal írva. A bevándorlási törvény-nél én a tollat jobban megnyomtam volna, s akkor bizo-

nyára megcsappant volna a kivándorlók száma. Ezt azért emlitem fel, hogy gyökeres rendszabályok nélkül ezen az elhatalmasodott bajon segíteni alig lehet.

A ruthének állapota is mindenki előtt ismeretes. Képzletünk sem volt a szegény emberek nyomoráról!

A székelységnek — Magyarország eme keleti védbásztájának — nyomora országszerte mély megdöbbenést keltett. Meg is mozdultak az illetékes tényezők, sőt versenyeztek is egymással. A bajok gyógyítására nagy gyűlést tartottak Tusnádon, s keresték a sebekre az orvosságot. Midőn a tanácskozás menetén felmerült sok féle bajt olvastam, egészen elálméklodtam. A helyzetet — a szegénységet kétségbeejtőnek festették, s vigasztaló szava nem volt senkinek.

Midőn e sokféle nyomort itt felsorolom, nem kedvtelésből teszem, mert ha még ezen nagy bajokhoz hozzá veszem ama sok szegény és rongyos alakot, a kik a kenyér osztásoknál a betevő falat végett megjelennek — igazán elszorul a szívem. De nehogy az olvasó azt higgye, hogy én látom csak eme rémképeket; szóljon helyettem Kassa sokat tapasztalt püspöke: „Számos politikai és közgazdasági bajaink egyre szaporodtak, s annyira beborult felettünk az ég, hogy alig csillámlik át itt-ott a jobb jövőnek egy-egy reménysugara. A nép elszegényedése egyre tart és sajnálatos fájlalni való mozzanatokban nyilatkozik meg. — Ezen elszegényedésnek, a nyomornak terjedése felébreszti és életre kelti sok helyen a nemtelenebb indulatokat, melyek mind ártalmára vannak nemzetünknek s a magyar államnak.

„Szegény Magyarország népe, a mely régen megelégedett voltál és jólétnek örvendettél; ma mivé lettél!!“

Eme felsohajtásnál nem csak nekem, de mindenkinek ajkára — a kinek fáj a magyar szemlélete — s ki volna, a kinek ne fájna? — önkénytelen ama kérdés nyomul: Miért nincs ma úgy mint hajdan, s mi az oka a mai nagy nyomornak?

Olyan az ember, hogy midőn saját nyomoráról vagy szenvedéseiről van szó — szereti magát ártatlannak tartani, s a hibát másokban keresni. Elszegényedésünk okainak kutatásánál nem szabad részrehajlóknak lennünk, s őszintén ki kell mondanunk, hogy a körülményeken kívül, a melyekbe bele sodortattunk: a hibások legfőképp mi magunk vagyunk! De kezdjük elöl.

A baj okainak helyes mérlegelése végett különbséget kell tennünk a mezőgazdaság s az ezzel összefüggő productiók és az ipar között. Mások a mezőgazdasági eredménytelenségnek a rugói és mások az ipari pangásnak a forrásai. Ama magasabb okokkal, a melyek a nemzetgazdászok előtt mint legmesszebb menő okok ismeretesek — e helyen nem foglalkozom! Lesz még Isten segítségével alkalmam a *Hirnök* lapjain azokra is rámutatnom. Most csak a legközelebb fekvő okokat említem.

A legfőbb baját annak, hogy bár mezőgazdaságunkra óriási kiadásokat és munkát fordítunk, s abból eredményt mégsem látunk, abban látom, hogy államháztartásunk költségei 1867 óta aránytalan módon megsokszorosodtak, s e megsokszorozódott teher közvetve, vagy közvetlenül mind a földbirtokra nehezedik. Nem volna baj, ha a terhek sokszorosodásával a földbirtok is növekednék; de Magyarország területe nem csak nem nőtt, de hála az Istennek, hogy még akkorának is a mekkora — megmaradt. A felhozott adatot példában is bemutathatom. Egy 5, 10, 20, 50 holdas birtoknak évi jövedelme — tiszta jövedelmet értek — ama boldog időkben, a midőn a buza árát nem a termés tőzsde határozta meg, s nem járta még a papiros buza: a pénz értéket is bele számítva, határozottan több volt mint ma. Azóta sok idő telt el. Így 5, 10, 20, 50 holdas birtok ma is csak oly terjedelmű; a föld termőképessége ma sem több mint régen; de a terhek növekedése állami háztartásunknak modernné való tétele végett hihetetlenül, aránytalanul hágott — még pedig egész a legutóbbi

évekig a földbirtok rovására; a tőzsde pedig, a hol naponkint milliók forogtak meg s egyesek ezreket szereztek: teher nélkül gseftelt. Ily körülmények között nem lehet csodálkozni azon, hogy a birtokosok, különösen a kis birtokosok helyzete — mellék jövedelmeik a földbirtokon kívül nem lévén — napról-napra nyomasztóbbá és elviselhetlenebbé lett. Azt hiszem sokaknak emlékében él még a Hódmező-Vásárhelyi agrár-socialismus. Pedig a városnak 76,049 holdnyi területe az alföld legkitünőbb televény földje egészen paraszt birtok. Jövedelmüket és termésüket a földes ur nem foglalta le, elemi csapás nem volt és mégis megtörtént a lázadás, s 1895 év elején oly nagy volt az inség, hogy a gazdag város számára gyűjteni kellett.

Mielőtt a további okok felsorolásához kezdenék, az ipari pangás okáról kellene megemlékezni; azonban emez okoknak megvilágítása a mai puskaporos világban, midőn mindenki önálló vagy közös vámterületről beszél — pedig ezen kérdés mezőgazdaságunkat is közelről érdekli — különösen ezen *Hirnök* lapjain nagyon nehéz. A kérdés most acut — s bár nem politikai természetű tisztán, mégsem szeretnénk politizálni. Célunk tanítani és tanulni: avégből, hogy abból Egyházunknak és az édes Magyar hazának haszna legyen. Annyit azonban a helyzet megvilágítására mondhatunk, hogy az a gyámkodás, a melyet iparunk felett ma gyakorolnak olyan, mint annak a mostoha anyának eljárása, a ki a még járni nem tudó gyermeket nem csak nem támogatja, de mindent eltávolít a közeléből, a mibe bele kapaszkodhatna. Magában aztán jóleső izléssel mondogatja: Sok idő fog még abba bele telni, a mig ez a gyermek járni tud.

E tekintetben tanulhatnánk Romániától. Ennek a fiatal országnak kormánya — legkivált nagyműveltségű és éleslátású királya elég korán belátta azt, hogy az ipar az a gyermek, amelylyel nemcsak nem szabad mostohán elbánni, de ellenkezőleg! dédelgetni kell. Dédelgették is! S bár a

dédelgetés áldozatba került, de a gyermek ma jár és szép reményekre jogosít. Tán elfog jönni az idő, hogy mi, kik kulturánkra oly büszkék vagyunk — jó magunk is ezt befogjuk látni, s nem fogunk szaladni oly utopiák után, a melyeknek kergetése óriási áldozatba kerül, de semmi kilátás arra, hogy amaz utopiákat valaha elérhessük; de azt el, hogy napról-napra szegényebbek és koldusabbak leszünk.

Szegényedésünknek további okai a nemzet gazdaságát mindkét ágával közösök. Csak két okot említek: Egyik a takarékpénztárak — különösen a vidéki pénzügyintézetek mai szervezete; a másik pedig az ősi hagyományokhoz való hűtlenség, a minek következménye a könnyelmű költségek és a fényezés.

Jól emlékezem rá, hogy midőn egyik vidéki városban egy ilyen pénzügyintézet a modern váltó forgatással és törlesztési rendszerével megjelent, az embereknek fogalmuk sem volt a váltó lényegéről, a törvényszabta eljárás költséges voltáról, s a kikölcsönzött összeg óriási kamatjáról; s mintha az intézet ingyen adta volna a pénzt úgy rohantak rája. Egy szép napon aztán fizetni kellett. Pénz nem volt. A váltó lejárt. Moratorium sem volt. Az adókat bepepelték. Először eluszott egy pár ökör, vagy tehén — mikor ebből is kifogyott, eluszott a házas telek, s a könnyelmű kölcsönzőnek megmaradt a koldus tarisznya vagy a vándorbot.

Eme tapasztalatom bebizonyítására csak két tényre hivatkozom. Az, egyik ama mindenki által jól ismert dolog, hogy a földbirtok lassankint a pénzügyintézetek kezébe vándorol s mellé idegenébe, mint pl. az udvarhelymegyei földbirtok az Albina oláh bankba; a másik tény a mire hivatkozhatom, a kolozsváriak által jól ismert jelenség, hogy majdnem egész házsorok vannak, a melyeket eme felirat diszit: „Ez a telek, vagy ez a ház eladó.“

A pénzügyintézetek terjedésével összefüggésben van közgazdasági bajainknak másik forrása: a könnyelmű költségek

zés és a fényüzés. Hej! Régen egész máskép volt ez! A mikor a kis gazda a maga véres verejtékével munkálta, terményből csinálta a pénzt, nagyon is megbecsülte azt; megbecsülte azért, mert tudta, hogy milyen nehéz megkeresni azt. Ma? Ha pénzre van szükségem; van váltó, van egy-két jó emberem, s van pénztintézet. De könnyel telik meg a szeme, vagy keserüséggel a szive, hogy mikor arat, avagy egy ipar cikket készít, nem magának, hanem másnak dolgozik.

A fényüzésről tán jobb is volna hallgatni. De boldog idők voltak azok mikor még a nemzetes asszony is maga varrott és font, s nem szégyenlette senkitől, büszke volt rá — magára huzni azt, a mit maga készített és előállított. Pedig szép is volt, jó is volt, meg tartós is volt és kitelt a háztól. Ma beütött mindenüvé a nagyzási mánia s öltözetében egyik tul akar tenni a másikon! Vajjon mi ennek az oka? Mi volna egyéb mint a kevélység! Kedves olvasóm, a kevélység a hét főbűnök egyike, tehát forrása sok más bűnnek, s ezt jó volna megszivlelni!

Most pedig jelen cikkem befejezéséül rátérek szegénygünk legfőbb okára:

„Az egyház, a Haza, a Társadalom bajai mind egy közös forrásból keletkeznek, a hitéletnek, a vallásos érzésnek, a keresztény erények csökkenésének káros forrásából. És mindaddig, míg az emberiség vissza nem tér azon tiszta forrásokhoz, a melyekből azok csörgedeznek, ez állapotok nem is fognak megjavulni!“

Ha el nem dobjuk a zászlót, a melyen a felirat áll: *a munka Isten nélkül*, s nem írjuk helyébe az evangéliumi szavakat, hogy „imádkozzál és dolgozzál“, nem lesz javulás, s ne várjunk munkánkra áldást.

Doctor.

SZERAFIKUS SZT. FERENCZ OFFICIUMÁBÓL.

Karvers I. vecsernyére.

(Franciscus vir catholicus . . .)

*Ferencz katolikus hívő,
S apostoli zászlóvivő
A római egyházban.
Ennek tanát fõnn hirdeti
És papjait becsülni
Tanítja buzgalmában.*

*Midõn föllépett, Incze volt
A pápa, majd látá Honórt
S nagy hírében túlélte.
Reá Gergely, a Szent atya
További szent áldást ada
S nevét átírta égbe.*

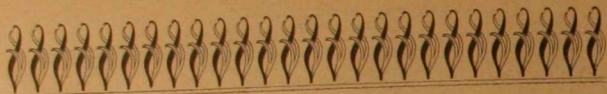
*Ezt atyjául emelte ki
És szerze sok szentet neki
A Portiunculában ;
Róla a Szent megjósoló,
Hogy szent Péter székét soká
Töltendi be Rómában.*

*Ferencz Atya az üdvirat
Értelmõtõl meg nem riad,
S attól jottát se tér el.
Krisztus szava mily gyöngyörû!
„Igám édes, terhem könnyü“
Elõtte lesz vezérele.*

*S kinek teremtmény is hódol,
Fõltétlenül õ meghajol
A Teremtõ szavára ;
S így a mi a lényekben szép
S jó, az õnnõn példájaképp
Vet fényt az Alkotóra.*

Imets F. Fákó.

MIHEZ VAN JOGUNK?

ahhoz a minék igazán megfelelünk s amit ezáltal igazán bírnunk. Ezenkívül nem illet minket senmi sem! De ez csak saját lelkiismeretünknek szól, mert embertársaink szerzett, vagy öröklött jogát és címét minden bírálgatás nélkül el kell ismerjük, hiszen különben felbomlana minden társadalmi rend, e rend pedig Isten akaratából áll fenn. Jézus több alkalommal tanított arra, hogy a fennálló rendnek engedelmességedjünk. Midőn a farizeusok kérdezték tőle, kell-e a császárnak adót fizetni, Ő így felelt: „Add meg az Istennek ami az Istené és add meg a császárnak a mi a császáré.”

A jog iránti tiszteletét legfölségesebben akkor mutatta ki, midőn Pilátus Őt halálra ítélte. Az engedelmes szívű Jézus így szólt:

„Nem volna hatalmad fölöttem, ha nem az Istentől adatott volna néked.”

Ime, így kell mások jogait elismernünk és csak saját jogaink iránt legyünk bírálók, kutatók; s kérdezzük lelkünköt: van-e jogunk — jogainkhoz?

Más törvénnyel kell magunkat és mással felebarátunkat itélnünk; magunk iránt szigorúan, mással szemben elnézéssel éljünk. Ha a más szemében szálkát láttok, gondoljátok meg az édes Üdvözítő szavait: „Aki közületek bűn nélkül való, az dobja rá az első követ!”

Mihez van tehát jogunk?

Kezdjük a legszebb, a leghatalmasabb jognál és vizsgáljuk meg önmagunkat: *van-e jogunk ahhoz, hogy minket keresztény katolikusoknak nevezzenek?* Saját lelkiismeretünk előtt, van-e erre jogunk? Hiszen *valóban* csak ahhoz van jogunk, a minék igazán megfelelünk.

Tényleg keresztény katolikusoknak hívnak minket, mert megkereszteltetek, mert még gyermekkorunkban elvégeztük szent gyónásunkat, áldozásunkat; talán még meg is bérmáltak mindnyájunkat; rajtunk van a szent kereszt jele, melyben győzhetünk a gonosz felett, a jel mely által üdvözülhetünk. Tényleg joggal keresztény katolikusoknak neveznek minket. De van-e ehhez jogunk *saját lelkiismeretünk előtt* nevezhetjük-e magunkat így?

Ki mondhatja, én valóban a ker. kath. egyház gyermeke vagyok? „A ki nincs velem, az ellenem van!” mondta Jézus — és a ki az egyháznak nem engelmeskedik az nincs Jézussal; a ki Jézus ellen van — az nem mondhatja: én az egyház gyermeke vagyok.

A ki pedig nem az egyháznak gyermeke: *elvéssz az*, rajta kívül nincs üdvösség! Ezt nem úgy értjük, mint többen hiszik, hogy az a sok lélek, *a ki hibáján kívül*, más felekezethez, vagy talán a pogánysághoz is tartozik, az menthetlenül elkárhozik. Nem. Ad a jó Isten módot, hogy ezek is érdemeik szerint üdvözüljenek, ha — mondom — saját hibájukon kívül, öntudatlanul élnek a tévhitben. De azok, a kiknek a ker. kath. egyház volt nevelő édesanyja, vagy azok, a kiknek volt alkalmuk arra, hogy a kath. hitigazságokat megismerjék, ezeknek szoros kötelességük, hogy az egyháznak hívő, engedelmes gyermekeivé legyenek és hogy saját lelkiismeretük előtt is kivíjják maguknak azt a jogot, miszerint ker. katolikusoknak nevezzék magukat.

Mi előny jár e joggal? — Manapság, mikor mindenki saját haszná-
val, saját szükségletével van elfoglalva, nem fölösleges megmagyarázni,
hogy mi előny jár e joggal, hiszen amiben az embernek semmi haszna
sincs, azt nem igen keresi, nem kutatja. Értsétek meg tehát e jogot, mely
ez életben véget nem ér, és a más világon is ebből élünk örökre, bol-
dogan.

Mi ez a kincs? Egy igazi, valóságos kincs. Kincs, mely értékét
soha el nem veszíti, nem olyan mint a föld muló javai, melyek a meny-
országgra nézve értéktelenek, mert e kincs örökké tart, örökké becses.

A mi földi, hamar elfogy, gyorsan mulik, mit ér az, az örökkéva-
lóságban? Egy szent mondta egykor: „Mindennek vége lesz, de az
örökkévalóságnak soha sem lesz vége!”

A kath. egyház örökkévaló kincset ad. Böven birja, böven osztja
Isten kegyelmét. Jézus maga alapította, ő adta nekünk az egyházat, és
az egyház viszont Jézust adja nekünk. „Jézus pedig a feltámadás és az
élet; a ki Ő benne hiszen, ha meghal is él.” Jézus „Isten báránya, ki
elveszi a világ bűneit.” Jézus, a ki a megtérő bűnöshöz így szól: „Eredj
békével és többet ne vétkezzél” s a bűnbocsátás jogát az egyháznak
megadta e szavakkal: „A kinek bűneit megtartjátok, meg lesznek tartva,
s a kiket pedig feloldoztok, fel lesznek oldozva a mennyben is.” Jézus a
tisztá lelkeket a mennyei kenyérrel táplálja s ő maga az a kenyér, „mely
mennyből szállott alá.” Ő mondta: „Ez az én testem, ez az én vérem.”
„A ki pedig iszja az én véremet és eszi az én testemet, az Én bennem
él és Én őbenne. Legdrágább kincsünket, Jézust az Oltári Szentségben az
az egyház adja nekünk Jézus által. Az nem pusztá szó, mikor így éne-
kelünk:

„Ez nagy szentség valóban,
Ezt imádjuk legjobban,
Mert ezt Jézus hagyta nekünk
Testamentomban!

Együtt van itt test és vér,
Mely minden kincsesel fölé,
Ha elhagyjuk vétkeinket
Minden jót ígér!”

Igen, Jézus örökségül az Olt. Szentségben saját testét és vérért hagyta nekünk. E hitre alapította a kath. egyházat, mely meg is őrizte e hitet immár 1903 éven, hiven, változatlanul! Ebben is Jézus ígéréteinek teljesülését látjuk; Ő mondta: „Veletek maradok a világ végezetéig.” és Péterhez, szt. Atyánk a római pápa elődjéhez így szólt: „Imádkoztam érted, hogy hited meg ne rendüljön!” és szt. Pétert hithűségeért keresztfeszítették; a halálban is isteni mesterét követte. Az egyház üldözői pedig mit értek el? áll az egyház és állni fog, mert Jézus ígerte: „A pokol kapui sem diadalmaskodnak rajta.”

Mindezeket az örök igazság, a testté vált Ige, az örök Isten mondta, ígerte. Hát kevés ez?

Nem ér-e sokat? nem-e *mindent* felülmul az a boldogság, hogy a kegyelmekben, ígéretekben oly gazdag ker. kath. egyház gyermekei lehetünk!?

E címmel sokat ad az Isten nekünk. E címmel az eget hódítjuk meg s hallhatatlan lelkünk az örök üdvösségben élni fog örökké — örökké — örökké!

S e címhez Isten kegyelméből jogunk van, az egyházhoz való tartozás által, de az örökkévalóságban csak akkor áll fenn e jog, ha saját lelkiismeretünk előtt joggal viseljük e címét.

Tegyünk eleget mindannak a mit a ker. kath. egyház gyermekeitől megkíván. *Tartsuk meg törvényeit, rendeleteit, tanácsait.*

Jézus mondta egy ifjunak: „Ha az életbe akarsz menni, tartsd meg a parancsolatokat.” Ez a fő, ezt kövessük és biztosan üdvözülünk. De a parancsolatok megtartásánál még többet is lehet tenni, ha még nagyobb tökéletességre törekszünk figyeljünk Jézus ezen szavaira: „Ha ennél többet is akarsz tenni, add el mindenedet és a mit nyersz oszd ki a szegények között. Aztán jöjj és kövess engem!” Ez nem parancs volt, csak tanács.

Parancs az, hogy mások jogait tiszteljük, tanács, hogy Istenért, saját jogainkról lemondjunk. Kevesen tudják ezt követni.

Az ifju is, kihez Jézus szólt igen elszomorodék; mert igen gazdag

vala! Ragaszkodott földi javaihoz, nem tudott róluk lemondani. Jogait nem hagyta el Jézusért!

Sokszor halljuk mi is Jézus hívó szavát. Sokszor mi is, mint az ifju elszomorodunk, oh mert igen sok az, a miről le kell mondanunk! Pedig Jézus ritkán követel tőlünk mindent, mint az ifjutól! Az ily felhívás csak a választottaknak szól s ezeknek sem parancs, hanem tanács. Szt. Ferencz atyánk meghallotta, megfogadta, mindenéről lemondott Jézusért és követte Őt!

És mit vesztett lemondása által? Muló földi jókat! És mit nyert? Az eget!

Akárhányszor Jézusért valamiről lemondunk, mindig egy kis darab eget hódítunk magunknak. Fogadjuk örömmel, áldozatkész szívvvel a lemondásra való alkalmakat. Hányszor kíván tőlünk hivatalunk, helyzetünk, nyilvános, sőt néha családi körünk is olyat, a mi Krisztus tanaival ellenkezik, a mi szt. egyházunk törvényeinek elleneszegül. Mit tegyünk ilyenkor? Mondjunk le! Mondjunk le arról, a mi az embernek kötelességet jogossá teszi. E tekintetben ne függjünk senkitől, csak az egyháztól. Ehez van jogunk!

Mit veszünk a lemondás által? — muló földi örömet.

Mit nyerünk? örökké tartó, mennyei üdvösséget.

S ez a lemondás, és ez az üdvösség mind, mind azzal a czim-mel jár: keresztény katolikus lélek. Azzal jár, ha lelkünkben kiérdemeljük. De ha e névnek meg nem felelünk, van-e akkor jogunk hozzá? — Nincs. Ha érdemetlenül viseljük, ellenünk fordul az és önmagában hordja ítéletünket.

Sohasem történt még, hogy valaki büntetlenül élt volna vissza jogával. Eleget kell annak tenni: véle meg kell elégedni. A minő állásba, sorsba a jó Isten helyezett, aminő tehetséggel megáldott, úgy éljünk jogainkkal, soha többet ne kívánjunk; felsőbb jogoknak mindig engedelmessédjünk, mert ezzel Isten akaratát teljesítjük.

Ha kell, mondjunk le mindenről, csak azt az egyet ne hagyjuk, ne engedjük soha, hogy mi keresztény katolikusok vagyunk; e jogot s annak kötelmeit mindenkor teljesítsük. Nevünknek megfelelni, rendelésünk szerint élni — ehhez van, ehhez kell legyen jogunk.

S. T. F.

ZARÁNDOKLAT A SZENT FÖLDRE AZ UJ SZÁZAD KEZDETÉN.

Föt. P. Lechner Melchior szt. ferenczrendi hittanár Atya „Die Tiroler Pilger im heiligen Land“ czimü műve után szabadon írta: **P. Kóry Ottó.**

„Adjatok hálát minden dologban, mert ez az Isten akarata az Ur Jézus Krisztusban“ (1. Thes. 5, 18.) Szt. Pál apostol szavai ezek, melyekkel szól minden időben élő emberekhez, figyelmeztetvén őket oly kötelességre, melynek megvetése vagy elhanyagolása testi és lelki veszedelmet hoz ránk. Emberileg véve, a hála a legszebb vonása az értelmes embernek. Köszönetet mondunk jótévőinknek az elvett adományokért és ugyanezt várjuk azoktól, kik tőlünk valami jóban részesültek.

Istennel szemben ezen kötelesség, vagyis a hálaadás olyan kell legyen, mint a bővizű forrás. Szüntelen, éjjel-nappal, utolsó lehetőségünkig tartson az, mert sohasem szűnnek meg az Ő jótéményei velünk szemben, akár a testieket, akár a lelkieket tekintjük. Ő teremtett, de nemcsak e föld, ezen élet számára, hanem a megváltás által újra teremtett egy örökké tartó életre; kinyilatkoztatta az isteni szentséget, szeretetet, meghívott az Ő isteni életében való részvételre, mint azt oly magasztosan és világosan zengi a királyi zsoltáros: „Magasztalja az én lelkem az Urat és egész bensőm az Ő szt. nevet. Magasztalja az én lelkem az Urat és emlékezz mindig jótéményeire. Ő az, ki sokszoros vétkeidet megbocsájtotta és gyengeségeidet gyógyítja; megmenti életedet a végveszélyből és kegyelemmel, irgalommal koronáz tégedet; Ő az, ki vágyaidat lelki javakkal kielégíti, hogy a sashoz hasonlóan megújuljon ifjúságod “

Gondoljuk meg, mily szegény és elhagyott az a halandó, ki Istentől és az ő jóságától elfordult és igazat fogunk adni szt. Bernárdnak, ki a hálátlanságot a sivatag forró szeléhez hasonlítja, mely eltikkasztja a jámborság forrását és felszárítja a kegyelem harmatát.

Plátónak, a pogány bölcsnek egy remek mondása maradt ránk. Azt mondja ugyanis: Négy dolgot nagyon bajos keresztül vinni, az ötödik pedig épen lehetetlen. És melyek azok? — A kevélységnek szolgálni, a fősvénytől valamit kérni, tudatlannal valamely fontos dologról értekezni és hazuggal üzleti összeköttetésben lenni. A mi pedig lehetetlen: hálátlannal jót cselekedni. — Noha a pogány Plátó nézetét az utóbbira vonatkozólag nem osztjuk teljesen, mégis bizonyos tekintetben szavai igazságát el kell ismerjünk, mert a hálátlanság által Isten jóságának akadályt vetünk, hogy áldását osztogassa. Hiányzik a képesség a lelki adományok elfogadására; hiányzik az élő hit, már pedig e nélkül Isten előtt lehetetlen kedvesnek lenni.

A hála édes testvére a kegyelet. Bizonyos szeretet, ragaszkodás azok személye iránt, kik velünk jót tettek; ezen szeretetnek felelevenítése minden alkalommal visszaidézése emlékezetünkbe a szeretett személynek még akkor is, midőn már tőlünk távol van, vagy el is költözött a halandók közül, a tisztelet lerovása még azon tárgyak, idő, hely és körülmények iránt, melyek jötevőnkkel bizonyos összeköttetésbe hoztak minket stb. Mindez a kegyelet érzelme alá sorozható.

De ki tett több jót velünk, mint az Isten maga? Kinek köszönhetünk annyit, mint az Ur Jézusnak?

Elesve, eltaszitva az igazságos Atyától hűtlenségünkért, örökös halál várt ránk, mit azonban megváltoztatott az Isten Fiának hozzánk való szeretéte. Megváltónkul adta magát, letörlesztvén a bünadósságot helyettünk. Életet szerzett, örökké tartót, saját vére árán. No ember! hálásabb setki iránt sem lehetsz, mint Megváltód iránt, de nemcsak hogy nem lehetsz, hanem első sorban kell lenned! Nincs is miért erről az előbb elmondottak után bővebben beszélnünk. Kiki felfoghatja ezt és megértheti.

Miután a hálával együtt jár a kegyelet, bátran mondhatjuk, hogy igaz hálás szívvel bír az, ki kegyeletét is kimutatja a jötevő iránt. Sokféleképpen és irányban nyilatkozik ez meg. Hogy az Ur Jézus iránti szeretetünknek és hálánknak kifejezést adjunk, szükségkép kegyeletünkkel bizonyítsuk be. Kegyelet azon helyhez, hol született, növekedett, mint halandó testbe öltözött Isten! Kegyelet azon földhöz, melyen járt-kelt fölkeresvén a lelkeket, hogy enyhítsen testi, lelki bajt! Kegyelet azon szikladombhoz, melyen vérét ontotta a kereszttől az emberiség váltóságára; hol ég és föld az Ő nagy kinjai árán összeölelkezett; hol a mennyei Atya, emberileg szólva, bár vérző szívvel vigadott az ártatlan bárány feláldoztatásán, mert milliók üdve fakadt abból! Igen! kegyelet azon sírűreg iránt, melyből feltámadt 3 nap után mint a pokol és halál legyőzője és istenségének megerősítő tanuja! Kegyelet minden iránt, mi Őt velünk közelebbi összeköttetésbe hozza vagy rá emlékeztet!

És az igaz keresztény szív ezen kegyeletet meg is hozta a multban és hozza a jelenben is. A multban fényes bizonyságul szolgálnak erre nézve a kereszties hadak, midőn Európa népei egyakarattal messze Keletre vonultak a kereszt zászlója alatt, hogy az Üdvözítő élete és halála által megszentelt földet a pogányság uralma alól fölszabadítsák. Éltet és vért áldoztak ezren és ezren ott e távolban, míg az itthon maradottak imáikkal ostromolták az eget a jó sikerért.

Ha nem is villogó fegyverrel, de mindenesetre az ima fegyverével vértézve és biztosítva zarándokolnak a jelenben is ezren és ezren a messze keletre a tengeren át, szeretettel lángoló szívvel, hogy boruljanak le azon földre és csókkal illessék azt a göröngyöt, mely egykor néma tanuja volt az Istenember életének és váltságunknak. A kegyelet vezérli őket oda.

Hát mi, kiket távol tart a messzeség és sok más akadály, mi nem róhatjuk le a kegyelet nemes adóját?

Mi halánkat az ő ikertestvérével nem mutathatjuk be? Szomorító volna, ha így volna. De vigasztalódjunk, mert a mit testileg nem tehetünk, azt megtehetjük lélekben.

Ugyanazért a kedves „*Hirnök*“ lapjain egy lelkizarándoklatot fogunk vezetni a Szent földre és óhajtandó volna, hogy abban minél többen vegyenek részt. Ki-ki hozzon magával a hosszú utra nagy szeretetet az édes Üdvözítő iránt és ezenfelül sok jó szándékot, melyet az ut folyamán aztán lassankint be is fog teljesíteni. Elelmezése az Ur Jézus asztalánál lesz és övele lesz legkedvesebb társalgásunk is.

Igaz, tengeren és vasuton is fogunk járni, no de azért sem össze-ütközéstől, sem elsülyedéstől, de még tengeri betegségtől sem kell félni, mert a lelkiekben mindezen bajok csak a lélek rendetlen indulataiból származhatnak, ezeknek pedig egy nagy előmozdítója a bűn. Ez már nagy tengeri betegség számba megy. De ezt le kell rázni, vagyis inkább gyógyítani a töredelem szentsége által, aztán vigan folytathatjuk az utat tovább, ha vándorbotunkat, az Ur szt. kegyelmét kezünkől ki nem ejtjük. Nos hát mit szóltok hozzá?

Gyülekezzetek csak minél nagyobb számban össze a *Hirnök* kiadóhivatalában, mert tudom nagy öröme lesz az Ur Jézusnak a mi zarándoklatunkban. „Ez az Isten akaratja!“ A viszontlátásig!

SZENT ERZSÉBET.*

„Quasi stella matutina in mediis nebulae.“

gy szép, enyhe este Hermann thüringiai gróf wallburgi kastélyában vig mulatozásra gyültek össze a tartomány hercegei, lovagjai és tisztjei — sőt még a becsületes polgáremberek is eljöttek a gróf kertjébe esti poharazásra. Mindannyian várva-várták Klingsohr-t, a csillagjóst, kit Hermann Erdélyből ide hivatott, hogy a híres „wartburgi csatá“-nak elnevezett költői versenyben ítélő bírálatot hozzon.

Érkezésének ideje e napra volt kitűzve. Csakugyan megjelent. Mintha emberfölötti erő segítette volna utjában — oly rövid idő alatt érkezett Erdélyből, Thüringiába csak egy nap utazott. Volt öröm a mint a Hermann kertjébe lépett! Körülfogták s kérdezték tőle:

„Mi ujat tudsz, Klingsohr?“ Ő a csillagos égre tekintett. Hoszszan, vizsgálóan — mélyen gondolkozva; majd így szólt:

„Örüljetek! Szép csillag kél fel Magyarországon, onnan Marburgba jut el fénye és Marburgból ragyog az egész világra. Ez éjjel felséges királyomnak leánya született. Erzsébet lesz neve. A thüringi gróf fia nőül fogja venni. Szent lesz; és szentségének az egész kereszténység örülni fog!“

E hír valóságára iránt azonnal tudakozódott a thüringi gróf — s miután megtudta, hogy Magyarországon a jövendő napján csakugyan király-lány született — a gyermek kezét fia számára megkérte.

* * *

Csak rege ez; — mint ilyen fennmaradt, s ki tudja hányszor mondták, mesélték már, mióta Szent Erzsébet született! És mégis, igaz is van benne.

1297-ben fényes csillag kelt fel Magyarországon: a béke csillaga. Erzsébet születése napján megszűntek a külső és belső viszályok. Mintha e kis gyermek ártatlan lelke magával hozta volna Isten békéjét. A családokba is egyetértés, szeretet tért vissza. Az emberek

*) Gróf Montalembert „Historie de sainte Elisabeth de Hongrie“ című munkája nyomán szabadon átdolgozva örömmel közöljük rendünk drága gyöngyének életét.

Isten törvényeit jobban tisztelték; áldás, boldogság áradt a királyi pár örömétől az egész nemzetre! II-ik Endre magyar király és neje Gertrud királyné hő imáit végre meghallgatta Isten; egy édes kis leányt adott nekik. Nagy ünnepélyességgel Erzsébetnek keresztelték; és e név, mely héberül azt jelenti: „Istennel teljes,“ csakugyan reá illett. Első szava Istenről szólt, első öntudatos cselekedete a jó-tékonyság volt. Már 3 éves korában éltek szívében mindazon erények, melyek őt később az életszentség magas fokára emelték.

Messze földre hire terjedt Erzsébet kedvességének, Hermann, Thüringia tartomány grófja sokszor kérdezősködött róla utazó szerzetesektől, kik a magyar királyi udvarból hozzá jöttek, s végre a sok dícsérő hír arra a határozatra indította Hermann, hogy Erzsébet kezét fia számára megkéri.

Thüringia legelőkelőbb urait és hölgyeit küldte a tartománygróf Pozsonyba, II-ik Endréhez; s reájuk bizta, hogyha a magyar király a tervezett házasságba beleegyezik, hozzák el magukkal Erzsébetet, hogy akkori szokás szerint, leendő férjével együtt nevelkedjen.

II. Endre király tanácsra hívta össze az ország nagyjait, s velük együtt elhatározta, hogy 4 éves gyermekéről lemond, hogy annak Thüringiát biztosítsa. Ki hitte volna akkor, hogy Erzsébet oly korán veszti el földi koronáját és a menyjeit oly korán nyeri el!

Három napig tartó fényes bucsuztatót rendezett a király. Vitézi játékok, zene, táncmulatság sorra következtek. Mintha Endre örömben akarta volna fojtani apai szíve fájalmát. És a leányka anyja, Gertrud, mit érezhetett, midőn drága kincsét: szeretett gyermekét felöltöztette arannyal, ezüsttel himezett selyem ruhácskába. Értékes szinezüst bölcsőbe fektette, s utoljára nézett Erzsébet ártatlan szelid szeméibe. Megcsókolta százszor s újra kezdte. Alig volt még nála s megválna tőle? elküldje magától messze idegenbe? Könnyű hullottak, sűrűn, keservesen; talán e bucsunál megsiratta lánya jövő szenvedését. Mintha tudta volna, hogy Erzsébetnek gyászos éveiben nem él már az anyja, ki búját megosztsza.

Mégis válni kellett. A menet megindult. Egy jó magyar vitéz, kire Endre király Erzsébetet bizta, még egyszer vissza szólt: „Örökké hű leszek királyom lányához! ha kell, megvédem én!”

Hermann küldöttei két kocsin jöttek Magyarországra és 30-al tértek vissza, annyi ajándékkal látta el őket a maguk és uruk részére a magyar király. Erzsébetet tizenhárom magyar uri leány kíserte Thüringiába.

Sokáig utaztak hegyen-völgyön át. Erzsébet mind messzebb, távolabb hagyta el édes szép hazáját.

Hermann udvarába gyors előfutárok vitték az örömhírt, s a grófi kegyes pár, buzgón, térdrehullva adott hálát a jó Istennek fiuk szerencséjeért. Erzsébet elé siettek, karjaikba zárták, ölelték, becézték. Zsófia, thüringi grófnő az egész éjszakát mellette töltötte. Másnap összehívták az udvartartást és előkelő polgárságot, mindenkinek megmutatták, mily kedves gyermeket küldött nekik Isten Endre király által. Ezután nagy ünnepélyességgel jegyezték el a 4 éves Erzsébetet a 11 éves Lajossal, kik ez idő óta együtt nevedtek s egymást testvéreknek szólították.

Erzsébet gyermekéveit sötét gyász keserítette meg. Anyját, Gertrud királynét palotájában meggyilkolták és e rémhír oly mély benyomást tett a 6 éves kis lányra, hogy ez időtől fogva gyakran korát meghaladó komolysággal elmélkedett a földi öröмок mulandósága fölött; gyermeklelke érezte, tudta már, hogy Istenen kívül nincs remény, nincs igazi boldogság. Buzgón imádkozott, gyermekek módjára, de a szentek áhitatával. A mikor csak tehetett, szaladt a kastély kápolnájába, az oltár elé borult és bár még nem tudott olvasni, felnyitotta a nagy zsoltáros könyvet, kis kezeit szépen összetette és sokáig térdelt így, mert azt hallotta egyszer, hogy e könyv Isten ígését tartalmazza. Hosszu, áhitatos elmélkedései után, vígan, boldogan tért vissza játszótársaihoz.

A tartománygróf, hét előkelő lánykát, köztük saját gyermekét Agnest is, Erzsébettel együtt neveltette. Mindannyi között Erzsébet egy Guta nevű kis lányhoz vonzódott leginkább; ettől csak kevéssel halála előtt vált meg. Guta sokat beszélt el gyermekévei emlékeiből. Tőle tudjuk, hogy Erzsébet gondolatai már kis korában is szüntelen Istennél voltak. Szorakozásai, örömei között is Reá gondolt, ki később egyetlen öröme, vigasza volt. Hányszor irányította Erzsébet a játékokat úgy, hogy az egész gyermekesereg, fállábon ugrálva, vagy kergetőzve, a kápolnába jutott, s Erzsébet, ha ennek ajtaját csukva találta, áhitattal csókolgatta az ajtót, a zárt, a küszöböt. Ha játék közben nyert, örömmel így kiáltott fel: „A jó Istennek nyertem!” mert nyereségét mindig szegény gyermekeknek adta azzal a megbizással, hogy néhány „Miatyánkot” és „Üdvözlégy Máriá”-t imádkozzanak. Nagyon szeretett táncolni, de az első táncz után már így szólt: „Elég ennyi a világnak, a többiről Jézus dicsőségére lemondok.” Sokszor cselhez folyamodott, hogy feltett számu imáit elvégezhesse. „Feküdjünk mind a földre,” mondta játszótársainak, „lássuk melyikünk a legnagyobb?” és mialatt a földön fekvő kis lányok nagyságát sorra méregette, Isten előtt borult le és egy „Üdvözlégy”-et mondott el magában.

A temetőbe is szívesen vezette barát nőit. „Mi is porrá leszünk egykor! mondogatta. A kiknek csontjai itt nyugosznak — élő emberek voltak mint mi és most meghaltak már. Ezért szeressük Istent! Térdeljünk le és mondjuk: Uram, kegyetlen halálad és édes Anyád Mária által szabadítsd meg e szegény lelkeket kinjaiktól. Uram, őt szent sebed által ments meg minket!“ És e gyermekek vele imádkoztak, s Isten tudja, hány szegény lélek szabadult ki a tisztító-tűzből ily ártatlan szívek kérésére.

Erzsébet, a szükségben szenvedőkön mindig segített. A holtakon imával, az élőkön alamizsnával. Egyre a kastély konyháiban és éléskamaráiban járt, hogy a szegények számára valami ételmaradékot összegyűjtsön. Hasztalan szidták őt emiatt; hiába elégedetlenkedett vele a kastély személyzete, ő nem mondott le jótékonyságáról. Érezte, hogy ez Istennek tetsző, s hogy e részben állhatatosnak kell lennie.

Igy élt Erzsébet, vidám játék, áhitatos ima és jó cselekedetekkel töltve első gyermekeveit; korával nőttek erőnei is.

Hermann gróf örült Erzsébet jó hajlamainak és mindinkább megszerette őt. Sokat vesztett tehát e gyermek, midőn jó nevelő atyja 1216-ban meghalt. A kik eddig Hermann iránti engedelmességből bántani nem merték, most ellene támadtak. Jegyese Lajos, még igen fiatal volt arra, hogy az igazságtalanságokkal szemben megvédhesse. Zsófia hercegnőt boszantotta Erzsébet vallásossága és Agnes is, Lajos nővére, sokszor kigunyolta szerény, alázatos magaviseletéért. „Eltévesztetted hivatásodat; nem grófnőnek, de cselédnek születted.“ A mit Ágnestől hallottak, ismételték az úri lányok, sőt még nagy urak sem restelték sérteni a védtelen, szelid gyermeket. Erzsébet mindinkább visszavonult eddigi játszótársaitól, jobban szerette az egyszerű polgárleányok és szegények társaságát.

Ez időben történt, hogy Krisztus Urunk menybemenetelének ünnepén, Zsófia, Ágnes és Erzsébet az eisenachi templomba mentek. Akkori viselet szerinti legszebb ruhájokat vették föl; fejükön a fátyolt korona tartotta. A templomba léptek. Erzsébettel szemben nagy feszület állott, s ő Megváltója szenvedése láttára nem bírta el ékes koronáját. Letette egy padra; fátyola lehullott, s fedetlen fővel borult a kereszt elé s buzgón imádkozott.

„Mi jut eszedbe!?“ szólalt fel szigoruan Zsófia grófnő. „Talán csuffá akarod magadat tenni, hogy így bolondok, vagy öreg nénikék módjára kétrét hajolsz meg. Az uri leányok egyenesen ülnek s koronájukat fenntartják!“

Erzsébet szeliden így felelt: „Édes jó asszonyom! ne haragudjon

reám. Istenem, királyom ez itt a Jézus képében. Homloka vérzik a töviskoszorútól, s én arany koronát viseljek előtte? s keserves sirásra fakadt a szegényke; kis szive vérezett édes Jézusáért. Nem emelkedett föl, úgy maradt leborulva, köpenye szélével szemét eltakarta és sirva imádkozott.

Ily hergzegnő nem kellett a thüringi udvarban. Hangosan kívánták, hogy küldjék őt vissza királyi atyjához, vissza Magyarhonba. Szemébe is mondták: „Azt hiszed Lajos gróf elvesz feleségül? soha! míg ilyen vagy.”

Szegény gyermek! mily korán megismerte az emberek rosszakarátát!? Egyedül, övétől messze, alázatosan tűrte sorsát, Istenbe helyezte bizalmát, reményét; minden újabb szenvedése közelebb vonzotta lelkét Istenhez.

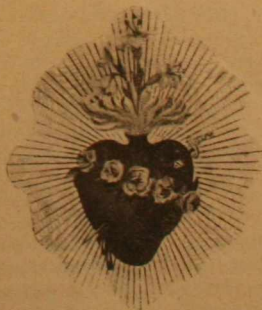
Erzsébet gyermekkorának szemlélése, életiróját ily szavakra indítja:

„Oh édes Szent Erzsébet! dicsőitem erényes ifjúságodat... miért nem töltöttem gyermekéveimet oly szentül, mint te! Miért nem szenvedtem én is oly türelemmel! Boldog gyermekkorod és hősiesség türelmed által, eszközöld ki minden vétségemért Isten bocsánatát.”

Hányan — irgalmas Isten! hányan mondhatjuk el mi is keserű bánattal: „Oh miért nem töltöttem ifjúságomat szentül, türelmesen?”

Oh édes szent Erzsébet, könyörögj érettünk!

Terézia Franciska nővér.

MÁRIA GYERMEKE.

Igen, az övé volt, a csiksomlyói Máriáé, mert a mit Ő ad, az az övé. Hej pedig sok mindent adott már az embereknek. Csak az a kéttornyú nagy templom, meg a Kis-Somlyó hegy tudná elbeszélni, hogy mi mindent nyertek ott már az emberek . . .

Volt is elég sok dolguk a somlyói barátoknak. Mikor egy pünkösdkor összegyűltek mindenfelől a nagy szép szoborhoz, a Mária nevében ők fogadták a bucsusokat. Fehér kordájuk, durva kámzsájuk bizalmat kéltett. A sok ezer nép közül ki ment oda úgy, hogy szüksége nem lett volna? És nekik mind ki kellett hallgatni, hisz elpanaszolták, elmondták bajaikat, tudták, hogy ők ott laknak, ott imádkoznak közel a Máriához.

Dombi Kenyeres Jánosné is bizalommal ment oda. Nemcsak ő igaz, hanem még sokan. Hanem olyan kérése senkinek se volt, mint az övé. Senkinek, az összes háromszékiek közül. Ő gyermeket kért, mégpedig jót, szépet, kedveset. Őreg napjainak támaszát, szomorúságuknak elűzőjét, a gondterhes napok vidámitóját: egy szép mosolygó arczu, ártatlanul göndicsélő gyermeket.

Dombi Kenyeres János uram már rég várta az égnek ezt az aján-dékát, de csak nem jött. Azért küldte el az asszonyt a somlyói Máriához. Igaz, mégsem küldötte, hisz magától ment, bizalma, hite vezérelte, férje ura csak elengedte. Beleegyezett, hogy menjen, örömmel bocsátotta, mintha előre érzett volna valamit.

El is ment az asszony. Gyalog fáradva tette meg a hosszú utat, mert Háromszékről a somlyói Máriához fölmenni, nem kis dolog. De az a szerencséje, hogy nem egyedül ment, sokan voltak még vele, mind háromszékiek, dalukat, imájukat visszhangozták a bérczek.

Mária buzdított arra,
Hogy menjünk el Csiksomlyóra!

Senki sem énekelte oly szívrehatóan oly bizalommal, mint dombi Kenyeres Jánosné. Mintha neki több joga lett volna hozzá, ő inkább bizott volna a Máriában, mint mások, hisz az ő kérése legelső, legnagyobb volt mindannyié között: ő gyermeket kért. A sok ezernyi tömegben, mely ilyenkor összegyűl a somlyói bucsura, lehet hogy nem is volt sen-

kinek még ilyen kérése. Legalább ő azt gondolta, s úgy vélekedett, hogy Mária épp azért meg is fogja neki adni, teljesíti majd szive óhaját. A három napi bucsu ideje alatt hányszor térdelt meggörcbülve, földre borulva, összekulcsolt kezekkel a nagy szép szobor előtt?! . . .

— Szűz Anyám! te szép vagy, jó is vagy. Ott van karjaidon szenteséges Megváltónk, a te isteni gyermeked. Te adtad őt a gonosz világnak, mindnyájunknak, adhatsz te nekem is. Jó vagy, gazdag vagy, égnék, földnek királynéja. Nézz meg jól engem, látod-e összetört testemet, lábaimon a köves ut okozta sebeket s én mégis eljöttem, mert tudom, hogy te segíthetsz rajtam. S hiszem, hogy akarsz is. Adj hát nekem gyermeket, szépet, jót, mint a másoké. Hallgass meg engem, meglásd, hogy neked nevelem, megtanítom az „Üdvözlégy“-re, hogy mikor fölébred legelőbb azt mondja, mikor elalszik utójára azt rebegejék ajkai. Tudni fogja az olvasót, elmondja mindennap, oh és hányszor életében?! . . . Ugy-e adsz? Meghallgatod esdeklésemet . . .

Igy kért, így rimánkodott a jó asszony, szemei telve voltak könnyekkel, arczán visszatükröződött a szívében dúló küzdelmek, lelki harcok hatása. Alig tudott sántikálni megdagadt lábaival, s mégis fölvészorgott ő is másokkal a hosszú lépcsőn, mely a szoborhoz vezet, hisz oly jól esik legalább megérinteni, csókokkal elhalmozni a csodálatos Anya lábait.

Nem kis dolog biz ez! Föler egy vagyonnal, sokszor egy egész élet boldogságával, s csak azok tudnák igazán elmondani, kiket elvisz oda a szent lelkesedés, a rajongó szeretetnek az a neme mely az égiekkel való összeköttetésből, ennek tudatából ered. Öröm ez, mely megolvasztja a fájdalmat, édesen érezhetővé teszi; a sziv gerjedelmei erős munkát végeznek, az összetartó falak ilyenkor nem husból, vashból kellene legyenek, hogy szét ne repedjenek.

A dombi Kenyeres Jánosné szive nem repedt meg örömeiben, fájdalomában. Még ha mindkettőt érezte is, pedig érezte. A ki nem hiszi, próbálja meg, s megtudja, miként lakhatik egyszerre két ellenséges jószág egy hajlékban: öröm és fájdalom. Egyik ellensúlyozza, ha kell növeli a másikat, táplálkozik egyik a másikból, egymást szünni, elenyészni nem engedik.

— Most menjetez haza, s vigyétek szivetekben magatokkal Mária szeretetét. Ha küzdelem, nehéz harc, vagy sok szenvedés lesz osztályrészetek, ne feledjétek Máriát, híven őrizze lelketek anyagi emlékét, hirdessétek a bérceknek, völgyeknek, mondjátok el az egész világnak: Mária letöri a könnyeket, soha sem hagy el, Mária segít. Amen.

Hangzottak a kenetteljes szavak Lambert atyának az aranyszájú barátnak ajkairól. A nagy térről, hol a bucsus népnek szent beszédet

tartott, egyszerre oszladozni kezdtek a lobogós kereszttek. Csengők csilingelése és a bucsus ének áriája egyre távolabb hallatszottak, még csak a közeli faluk lakossága volt a kegyhelyen, azután lassan ők is szétoszladoztak, s a szélrózsa minden irányában betelt a levegő a szívreható énekkel:

Jézus! Zarándokságunk kalauza! Irgalmazz minékünk!

Dombi Kenyeres Jánosné meg a többiek szent áhitat, s a kegyhelyen meggazdagodott szívvél folytatták utjokat vissza, hazafelé. A somlyói Mária nagy templomának kétágu tornya már rég eltűnt a láthatáron, de szívükben annál élénkebbek lettek a kedves benyomások; Mária jószágos arcza annál inkább lebegett szemek előtt, minél nagyobb lett a távolság, mely elválasztotta őket az ő szentélyétől. Siettek lefelé, mert másnap reggel már otthon kellett lenniök a háromszéki róna királyának ormán, a vén Perkő hegy tetején. Ott várták őket otthon maradt övéik ott gyülekeztek össze.

Már várták is. A magas hegy mintha megelevenedett volna, emberember hátán szorongott, s csak úgy tarkállott a vén Perkő oldalán az emberáradat. Ifjak és öregek, asszonyok és leányok ruhájának színe egybeolvadt, s a háromszéki rónára letűző öreg nap sugára mintha ma jobban süttött volna. Hiába, ünnepel ő is, meg-meg ragyogtatja arany-sugarit a főséges képen, s mintha diszfényt akarna szolgáltatni a megkapó csoportozathoz, égi fényvel övezi a földiek dicsénekét.

Mert hát ünnep is volt ott ma, nagy ünnep, melyet évszázadok hagyománya vitt bele a nép életébe. A Somlyóról hazatérő bucsusoknak elébe jött a közel- és távolfekvő környék lakossága, s nemcsak a szentlélekiek voltak ott a hegytetőn kis kápolnájuk körül, hanem még a lemhenyiek is, pedig jó távolról jöttek. Hát még a többiek, a gelenceiek, bereczkiek?

Egyenként érkeztek fel keresztjük védelme alatt a Perkő ormára, s a lenge szellő versenyt játszott lobogójuk pirosas, fehéres, meg zöldes fátyolával; ilyenkor lehetett megtudni igazában, hogy melyik van dúsabban feldiszitve, olvasni lehetett a magasban ugráló szalagok számát.

Az ünnepi hangulatot nemcsak a magás hegytető, az éghez való közelség fokozta, hanem a várakozás is, melylyel lesték a somlyói bucsusok megérkezését. Nem is kis dolog biz' az, elmenni 3—4 napi járó utra, látni a csodálatos Anya szobrát, imádkozni a két tornyu, hatalmas templomban, résztvenni a pünkösdszombati nagyszabásu körmeneten... Igen sok hívő lélek vágyának ez a netovábbja s a székely népben apáról fiúra száll a felfogás, hogy addig nem is ember, a míg a somlyói bucsut meg nem járja. Nem csoda aztán, ha nagy várakozással lesik az érkezőket, hogy őket lássák, ruháikat érintsék, tőlük kérdezős-

ködjének. A bucsujárók személyét vallásos képzeletük földöntuli mezzel veszi körül, ölelésük forróbb, üdvözlő csókjuk édesebb, az ajkukról elhangzó keneteljes szavak égi üzenetek.

De jöttek is már.

Még néhány percz, néhány hálafohász a szerencsés ut után a Szüzanyához s aztán következtek a boldog viszontlátás örömeinek kitörései; szülők gyermeküket, házastársak, testvérek, jó barátok egymást zárták karjaikba. Mindenki kereste a tömegben azt, ki hozzá tartozott s ki elég boldog volt érinteni, látni a somlyói Máriát. Magában véve nem a hosszú távollét okozta a leírhatlan örömet, hanem a tudat, hogy a kit most keblükre ölelnek, üdvözölnek, az ott volt a somlyói Máriánál, az ő közvetlen közelségében.

Dombi Kenyeres János uram is lesve-leste az ő élete párját. Kutatta öreg szemeivel az összegabalyodó tömegben. Talán csak nem maradt el valahol az uton...? Oh, ha nem birta volna el tovább a gyaloglást! Gondolta is, hogy ilyen hosszú ut már nem neki való; a fiatalok még csak megbírják, de az öregek, oh azok az öregek...

Igy tűnődött magában, de egyszerre csak öröm sugárzott a szemében, napbarnította, ránczos arcza fölvidult; meglátta, megtalálta élete párját, ott volt ő is a többi közt. De vajjon higyen-e szemeinek? Nem egyedül volt... nem a!... Nézte, nézte, más is volt vele... Hát igaz volna ez, csakugyan igaz? Megtörülte inge ujjával öreg szemeit, talán rosszul lát?... Elképedve állt ott, lábai gyökeret vertek a mohos földbe, nem tudott előre lépni... Szent Isten! Hát mégis ugy volna?

Pedig ugy volt. Dombi Kenyeres Jánosné asszonyom nem egyedül jött haza a somlyói bucsuról, karján kis gyermeket hozott, hol vezette, hol meg vitte. Igen, a mit férjeura nem akart elhinni az első látásra, az igaz, való volt. Olyan igaz, minthogy fönn az égen fényesen, melegen sütött a nap: mellette állott egy szép, mosolygó arczu, szőke fűrtű, kék-szemű kis gyermek. Odavitte a még mindig képpedő, csodálkozó emberhez, fölemelte, mutogatta, ölébe adta.

— No nézze kelmed. Itt van a gyermek, ne busuljon már többet, ez a mienk, Isten adta, a Mária szerezte. Csókolja meg hát, nézze milyen szép, ilyent láttam én mindig álmomban... Ugy-e mondtam, hogy ad a Mária?

A kis gyermek kérdőleg nézett az öreg asszonyra, megjedta a dombi Kenyeres János uram bozontos bajuszától, kopasz fejétől, de az asszony csak bátorította.

— Öleld meg hát, ez a te apád. Ő is szeret téged, éppen mint én. Meglásd, mikor hazamegyünk, tejecskét hoz neked reggel, este. Aztán térdére vesz, elringat, ne félj tőle...

— De asszony! Ha mondom . . . Kinek a pereputtyát akarod velem öleltetni, csókoltatni? Hát miféle gyermek ez? Hol kaptad, hol szerezted? — szolt most már kissé türelmetlenül és kíváncsian az öreg.

Az érdeklődő tömeg körülállta a három alakot, a két öreg házaspárt s a talált gyermeket. Ők már mindent tudtak, hiszen szájról szájra járt a történet, csak dombi Kenyeres János uram nem volt még tisztában a helyzetével. De csakhamar ő is megtudta. Hamar elmondták neki is.

Ugy történt, hogy a bucsus nép a mint haladt az uton hazafelé, játszadozó gyermeket — úgy 4—5 éves lehetett — talált a porban. Körülvették, kérdezték s elmondta, a mint tudta, hogy kóborló cigánykaraván hagyta ott; bizonyára egy lelketlen mostohának, vagy az akkoriban nem ritka gyermekrablásnak lett áldozata. De nem hagyták ott, hanem magukkal vitték s már tanakodni kezdtek, hogy kié legyen? Dombi Kenyeres Jánosné váltig azt állította, hogy az övé, hiszen ő kért a Máriától gyermeket s ime ezt neki is küldötte, másnak senkinek. A gyermek az övé, senki másé. Tudja ő azt biztosan, oly biztosan, minthogy áll a csiksomlyói Mária szobra. Tőle el ne vegye senki, mert az az övé, igen, az övé és senki másé . . .

Annyira meg volt győződve róla, hogy a bucsus nép nem ellenkezett tovább, ráhagyták, hogy legyen az övé.

Haza is vitte Lemhénybe a férjeurával. Ott aztán nevelték, tanították, tejbe, vajba fűrésztötték s mindennap megköszönték annak, a ki adta: a Máriának. Igazi apját, anyját sohasem találták, hiába körözték. S mikor aztán esztendőnként úgy pünkösdkor fölmentek a háromszékiek a somlyói bucsura, három alak mindig köztük volt: Dombi Kenyeres János uram és a felesége, meg a fiuk, a talált gyermek, a Mária gyermeke . . .

Frater Minimus.

SZENT FERENCZ VIRÁGOS KERTJE.

Az első virágok.

Sz. Berald, Péter, Adjut, Accursius és Ottó vértanuk.*

Láttad-e a rózsát bimbófakadáskor? Lassan-lassan bontja ki a piros rózsaszirmait, mintha kíváncsiakká akarna tenni minket színe, illata iránt, míg egyszer csak előttünk van a maga teljes szépségében, színének pompájában, illatának kellemetességében.

Igy a mi vértanuink is, szerafi atyánk kertjének első virágai. Szerénységük rejtett bimbója lassan-lassan fesledezik, a szemlélő szinte nem is tudja mi rejtőzik e zöld levelek alatt. Pedig rózsza, vérpiros rózsza van ott, a hitnek, a vértanuságnak lángszerelmével . . .

Ott hagytuk el őket, a mint Orracha portugalli királynénak előre fölfedezik vértanuságok pálmáját. Innen foly-

tatják utjokat a tengeren, hogy Sevíllába jussanak. Csak az volt a baj, hogy a hajósok, kik kereskedők voltak, nem akarták őket fölvenni, mert félték, hogy mohamedán vevők majd visszafognak riadni, a szerzetesek ruhájától. Nem volt tehát mit tenni, ők is polgári ruhába öltöztek, más-különben nem juthattak volna el a mohamedánok közé, szent céljukat az evangélium hirdetésének magasztos feladatát nem tölthették volna be.

Sevíllában 8 napig tartózkodtak egy jámbor keresztény ember házában s zárdává varázsolták át vendéglátó házigazdájuk lakását. Ezen napok rájuk nézve a magány, a buzgó előkészület napjai voltak. Képzelheted kedves olvasóm, mily buzgón kérték ez idő alatt a Szentlélek segítségét, különösen az Ő hét ajándékát. Tudták, hogy mily szükségük

* A „Analecta Franciscana”-ban így fordul elő és nem Berard.

lesz erre a nagy munkában, melyhez most hozzá kezdeni akartak. Oh ha mi is mindig így tennénk, ha mindig fölvérteznők magunkat Isten kegyelmével, akkor fáradaimaink mindig meghoznák az óhajtott sikert munkáink nem lennének eredménytelenek.

A nyolcz nap eltelte után nyilvánosság elé léptek. Az erősség Lelke által buzdíttatva, most már szerzetesi ruhájukban mentek a mohamedánok közé, sőt mi több: az ő mecsetjükbe, imaházukba! Nem félték semmitől, nem az emberek gonyolódásaitól, bántalmazásaitól. Pedig gondolhatod kedves Olvasóm, hogy nem nagyon szívesen fogadták. Düh fogta el őket, s midőn a testvérek mecsetjükbe vagy templomukba bemenni akartak, vad ordítózással, ütlegekkel fogadták: s mindenképp megakadályozni akarták e törekvésükben. De a testvérek nem ijedtek meg, a vértanuság vágya erősekké, hőökké tette őket.

— Mit tegyünk most, — tanakodtak egymás között a jámbor férfiak — ime ezek nem bocsátanak be templomukba és mi itt vesztegeljünk tétlenül? A mi kötelességünk hirdetni az igét! Mi meg kell valljuk a Krisztust! Hadd tudják meg a pogányok, hogy Ő az igaz Isten és hogy nincs másban senkiben üoövösség! A test életét nem szabad sajnálnunk!

Igy buzdították egymást, közben pedig a bántalmazó tömegetől kisérve egészen a királyi palota kapujáig jutottak.

A palota lakói figyelmessé lettek az utcza zajára, s egyik előkelő tiszt a király udvarából ki is jött, hogy megtudja a szokatlan csödület okát. Midőn meglátta a szerzeteseket, kérdőre vonta őket.

— Honnan jöttetek ti ide?

— Olaszhonból vagyunk — felelék a szerzetesek.

— De hát mit kerestek itt, miért jöttetek ide?

— Királyotokkal szeretnénk beszélni, égi üzeneteket hoztunk, mert neki és országának is javát akarjuk.

— De mivel bizonyítjátok be küldetésteknek igazságát. Van-e valami írásbeli bizonyíték nálatok.

— A mi bizonyosságunk nem írásban van, hanem ajkunkon és szívünkben.

— No de mégis mondjátok meg — szólt a királyi tiszt — hogy milyen ügyes-bajos dolgok van a királyiylal, hogy előre bejelentsem ezt neki.

— Mi akarunk beszélni véle és pedig személyesen, küldetésünket majd te is megtudod azután.

A királyi tiszt elment s a történeteket elbeszélte urának. Nemsokára bebocsátást nyertek a nagy ur színe elé s a következő beszélgetés fejlődött ki közöttük.

— Honnan jöttetek és kiküldött ide titeket — kérde a király.

— Mi keresztények vagyunk, felelték a hitbajnokok s az Uraknak Ura, királyok Királya, Jézus küldött ide hozzád és népedhez. Mohamed esztelen hitét, oktalan törvényeit ne kövesd, hagyjátok el az utat, mely a kárhozatba visz. Egy a hit egy a keresztség és csak ez üdvöзит.

Nagyon megharagudott a nyílt, merész szavakra a király.

— Vakmerő emberek, hogy mertek így beszélni velem. Ti akartok nekem és népemnek parancsolni?

— Tudd meg király, — feleltek vidám arcczal a hősök, hogy Mohamed törvényeit, vallását a gonoszság szelleme diktálta. S te, a ki feje vagy népednek, sokkal jobban fogsz bűnhődni, mint ők. Ismerd meg az igazságot, melyet most hirdetünk neked s hagyd el népeddel együtt a pogányság esztelenségét!

E szavakra határtalan bosszura gyult a király s megparancsolta szolgálóinak, hogy a vakmerő embereknek rögtön fejét vegyék.

Szent Ferencz gyermekei pedig még csak most örültek igazán. A lelkesedés pirja futotta el arcukat, szemükből a legszebb öröm sugárzott. Térdre hulltak, s úgy adtak hálát a Mindenhatónak.

— Örülünk és vigadjunk testvérek, mert ime megtaláltuk azt mit keresünk. Hála neked Urunk, hogy megadtad nekünk a nagy kegyelmet: meghallhatunk éretted!

— Nyomorultak, miért örültök úgy a halálnak? Szeretnétek meghalni? Azért is élni fogtok! Vonjátok vissza a nagy prófétát gyalázó szavaitokat. Legyetek ti is Mohamed követői, úgy mint mi szaracénok, s meglátjátok, hogy boldogok lesztek, én ígérem, hogy kincs, pompa, gazdagság, s minden mit szívetek, szemetek e földön kíván, lesz osztályrészetek.

— Oh ha tudnád király, hogy halálunk után mily öröm és boldogság várákozik ránk az égben, nem ajánlanád nekünk a muló földnek semmit érő gyönyöreit...

A király fia is jelen volt a történetknél, s talán az isteni kegyelemnek egy sugára lövellt szívébe, mert megthotta őt a bátor férfiak nyíltsága, őszintesége. Megsajnálta őket, s kérte atyját, hogy ne végeztesse ki, hiszen semmi rosszat nem tettek, senkinek nem ártottak. Ártatlanokat pedig a törvény sem ítél halálra.

Fiának közbenjárására lecsillapult látszólag a király bösz haragja, s az őt testvért egy magas toronyba záratta, hogy el ne menekülhessenek.

Krisztus gyermekeinek, azonban még a fogság is örömmre válik, Isten fiainak szabadsága, a világ szabadságának végénél kezdődik. A penészes börtön fala nem lehangoló, s még a rabbilincsek is az Ur dicsőségének eszközüvé válnak. Így volt ez a sz. vértanukkal is. Itt is megragadták a kedvező alkalmat, s hirdették az igazságot. A torony magas-

jata éppen megfelelt céljuknak, szavaikat az egész város hallhatta, s ők fennhangon predikáltak.

Lenn az utcán járó-keleők megálltak, figyelmesekké lettek, s akarva nem akarva hallgatták szavaikat. Nyíltan szemére hányták a népnek vallásuk esztelenségeit, a pogányság kicsapongásait, s a lelki vakságot, melyben szenvednek.

A hír, hogy a vértanuk, most még jobban folytatják a hittérítés munkáját, eljutott a király füléhez is. Ez haragra gerjedve, rögtön maga elé parancsolta őket.

— Szerencsétlen és esztelen emberek, még most is álltok balga meggyőződés mellett? Menjetek vissza hazátokba, vagy Marokkóba.

— Tudjuk oh király, hogy hatalmad van testünk fölött, de azt is tudjuk, hogy lelkünknek nem árthatsz. Küldhetsz bármerre, mi készséggel megyünk, s ha kell meg is halunk Krisztusért.

A király parancsára tehát Marokkóba jött az öt szerzetes, hol ez időben Fernandez Péter a portugál király fia is tartózkodott, miután közte és Alfonz testvére közt viszálykodás keletkezett, s ő kénytelen volt hazuról elmenekülni. A királyi herczeg szeretettel fogadta a jámbor szerzeteseket, pártfogásába vette őket s gondoskodott róluk. Ők pedig itt ebben az inkább mohamedánok, illetve szaracénok által lakott vidéken is folytatták hivatásukat. Bárhol találkoztak a pogányokkal, a hol össze voltak gyülekezve, mindjárt beszédet intéztek hozzájuk.

Berald értette leginkább nyelvüket s azért ő volt öt testvére közt a szóvivő. Szivrehatón beszélt a népnek, s bár előre kinevették, hülyének mondták, mégis meghallgatták. Ez időben Marokkó királya Miramolin* volt, ki midőn meglátta Beraldot egy rögtönzött szószékről beszélni, elcsodálkozott, őt előbb örültnek mondtotta és eszelősnek, s keményen megfeddvén, szigoruan ráparancsolt, hogy Mohamed vallását gáncsolni, megczáfolni többé ne merje.

A lángajku szónoknak azonban sokkal erősebb volt állhatatossága, hogysem szándékával föl hagyott volna, azért csak tovább is beszélt, szónokolt hittel, lelkesedéssel.

Nagyon természetes, hogy ez a mohamedánoknak és királyuknak nem tetszett. S épp azért Miramolin kitiltotta, kiüzte őket országából. Nekik tehát ismét menekülniök kellett. S hogy bántalom ne érje őket a a főnnebb említett Fernandez Péter kíséretet rendelt melléjük. Utközben azonban elbocsátották a kíséretet, s visszatértek Marokkóba. Oly nagy volt szívükben a vértanuság utáni vágy, hogy keresve keresték az alkalmat, szenvedni, meghalhatni Krisztusért. Azért mondtak le az őrizetükre adott szolgáltról is, kik elkisérték volna őket egészen addig, míg

*Aboidte, vagy Abiacob néven is előfordul.

biztos helyre jutnak. Ámde ösztönözte őket a legszebb halál utáni vágy: a vértanuság.

Hősi lelkeknek tulajdonsága ez. Szomjazni a szenvedést s kiontott párolgó vérrrel pecsételni meg a lélek benső háláját, szeretetét. A mai kor elpuhult embere nem érti meg a nagy szót: szenvedni, ha kell meg is halni Istenért! Tálán kedves olvasóm még kisebb, ehhez képest elenyészően csekély áldozatokat sem tudunk meghozni... Valamiről lemondani, önuralmat gyakorolni, szenvedélyeinket legyőzni... Pedig ez is egy-egy kis vértanuság volna, ha nem is oly nagy mint amaz...

Marokkó piaczn az összegyűlt nép között látjuk ismét sz. Ferencz atyánk öt gyermekét. Hirdetik az evangéliumot, mely ellen megfeszíti a gonoszság szelleme minden erejét. Ámde ugylátszik hiábavaló minden törekvése, mert ajkukról ismét hallja a pogányság a Jézus szeretetét, szenvedését, győzedelmét, az egyház igazságait. Megdönthetetlenek ezek és az ő tanításukból hányan és hányan hallják, hánynak szívében csillan meg az égi világosság egy sugára...

Miramolin király hallva a hirt, hogy a keresztény hit hirdetői ismét visszajöttek, sőt szónokolnak a város utcáin és terein, rögtön elfogatta őket és sulyos börtönre ítélte. Semminemű táplálékot, még vizet sem kaptak 20 napig. S mily csoda!? A testi éhség és szomjuság nem vett erőt rajtuk, oly nagy volt Isten iránti szeretetük, hogy ez mindent el feledtetett. Lelki táplálék állott rendelkezésükre, a testit könnyen feledték, vigadtak, örvendeztek az Urban.

Kinn azonban másképp történt. Fogságuk ideje alatt borzasztó hőség, majd meg váltakozva szokatlan nagy viharok jöttek az országra. Mindenki megrémült, a népet, a királyt félelem szállta meg, s földre borulva, kétségbeesve imádkoztak Allahhoz, Istenükhöz a veszély elhárításért.

Ababoturim szaracén előkelő ember, ki titokban megismerte, megszerette a keresztény hitet, azt tanácsolta a királynak, hogy mindaddig, nem szűnik meg országában a nagy csapás, míg a hithirdetőket börtönükből ki nem bocsátja. A király nem volt mit tegyen, a helyzet tartáhatatlan volt, s hacsak nem akarta tovább is nézni a nagy forróság által okozott pusztításokat, az emberek és állatok kinjait, e tanácsnak engednie kellett, a szerzetesek 20 napi fogság után kivették börtönükből.

Mennyire csodálkozott azonban a nép, s maga a király is, midőn rajtuk az éhségnek, a nélkülözésnek, vagy a kiállott szenvedéseknek semmi nyomát sem látta?!

— Mivel tartottátok fenn magatokat 20 napig, mivel táplálkoztatok?
— kérdezte a király.

— Vedd fel a keresztséget, ismerd meg Jézust és megtudod — felelt Berald testvér. Megtudod azt, hogy „az Istent szeretőknek minden javukra fordul“, Jézus gondoskodik azokról, kik benne bíznak.

Ezek pedig hogy mind így történtek, arról tanubizonytságot tesznek egy Dominus Franciscus nevű pap följegyzései, melyeket alapos forrásul ismert el a történelem, azonkívül pedig a Ulissipói érsek levelei.

Ha még tovább is akarod megismerni kedves olvasóm sz. Ferencz első vértanúinak, zsenge virágainak életét, jöjj el e kertbe és szemlélheted.

FOHÁSZ

A MAGYAROK NAGYASSZONYÁHOZ.

*Istennek szent Anyja!
Hozzád száll fel imánk!
Magyarok Asszonya!
Tekints kegygyel reánk.*

*Fogadd el imánkat;
Esdve kér hű néped.
Oltalmazd hazánkat,
Védjed örökséged.*

*A szent hitegységnek
Lángját gyujtsd meg bennünk,
Gyöngye az egeknek!
Légy szívékességünk!*

P. Dénes.

RENDI ÉLET.

Szent Ferencz a külföldön.

Belgiumban statisztikai kimutatások szerint 12.989 tertiarius él. Ebből 11042 nő és 1947 férfi, Junius 15-én nagy harmadrendi gyűlés volt Gand-ban. A szónokok élénk tetszésnyilvánítások mellett, beszéltek a III-ik rend előnyeiről, ennek szociális jelentőségéről, mely kivált akkor érvényesülne, ha férfiak is számosabban lépnének a III-ik rendbe. Legfőbb akadály ebben a mostani férfiak elpuhultsága és élvezetvágya és azon telhetetlenség melylyel a pénz és földi javak után törekcszenek.

Neutitschein. (Morvaországban.) A 30 éves háboruban, 1621-ben, 400 spanyol segédcsapata küzdött a cseh Frigyes katonái ellen és a csatában hősi halált lelték a spanyolok. Ott, hol ez történt századok múltával nagyocska templom, az ugynevezett spanyol kápolna épült. A mult század nyolczvanas éveiben e templom közelében tertiarius község alakult, melynek Isten segítségével szép jövője lesz. A templom egyik mellék oltárát szt. Ferencz szép szobra ékesíti és a tertiarius testvérek buzgón gondoskodnak arról, hogy a rendoltárról ne hiányozzanak a virágok. Jóltevők 6 szép oltárgyertyatartót adtak és egy beteg III-ik rendű nővér egy oltár antependiumot himezett. Az oltár közelében szt. Antal szobrát állították fel s ezt is egy tertiarius nővér ajándékozta. A rendgyűléseket szorgalmasan látogatják és neveli az Úr szent Ferencz gyermekeinek számát. A tertiariusok minden vasárnap és ünnepen templomba gyűlnek és a délutáni Istentisztelet előtt fennhangon mondják el a Mária Officiumának vecsernyéjét és kompletjét, miáltal összetartásukat megerősítik.

Matroi (Tiroiban) a gyönyörű fekvésű völgyben, hol a tiroiak Hoffer András vezetése alatt fényes győzelmet arattak a bajorok és francziákon, Matreiben, élnek még bátor harcosok — Krisztusnak katonái buzgó tertiariusok, kik lelkiüdvösségük minden ellensége ellen vitézül küzdenek. Mult év szept. 28-án főtisztelendő Hörmann Albert dékán ur, évgyűlésre hívta össze a tertiariusokat. Pater Seeböck Philibert o. m.

ez alkalomra Hallból ideérkezett s a számosan megjelent tartariusok előtt e három kérdést fejtegette: „Mi a szt. Ferencz atya III-ik rendje? Mit kíván ez tőlünk? Mennyit ér ez nekünk? Megmagyarázta, hogy itt nem társulatról van szó, hanem *valóságos egyházi rendről*, mely a kegyelem legnagyobb kincseit bírja. Könnyű a feltételeket megtartani s ezzel a lélek szentségét előmozdítani. A szellemi javak és kegyelmek a föld minden javát felülmulják, mily boldogító tehát az Isten Fiának azon ígérete, mely szerint a szent Ferencz minden hű és kitartó gyermeke biztosan remélheti üdvösségét.

Végül a szónok arra kérte fel a jelenlevőket, hogy a következő év lefolyása alatt, minden tertarius egy új tagot nyerjen meg a rend számára, mert szt. Ferencz atya sok gyermeket kíván; és az égben a szerafi atya trónja mellett még sok hely van szeraf lelkek számára.

Breitenback (az alsó Innvölgyben). Ő szentsége XIII. Leó pápa ismételt kívánságára, itt is szépen gondolják a harmadik rendet; ennek fejlődése sokban függ attól, hogy mily álláspontot foglal el vele szemben a papság. E tekintetben előnyös pártolásban részesül szt. Ferencz III-ik rendje Breitenbackban, mivel a helybeli lelkipásztor főtisztelendő Sichler Mihály ur maga is tertarius és e rend felvirágoztatásához szóval és tettel hozzájárul. Rendesen tartják itt a gyűléseket, melyeken nem tertariusok is megjelenhetnek, hogy a III-ik renddel megismerkedjenek. A beszédek tárgya mindig az alapszabályok fejtegetését vagy némely rendi szent élettörténetét tartalmazza és a szt. Ferencz szelleme szerinti valóban valláserkölcös életre buzdítja a hallgatóságot. Isten áldása kísérelje ez egyházközséget, főt. előljáróságával együtt.

Martinique-ben hol a vulkán kitörése oly iszonyu pusztítást vitt véghez, nagy istentelenség mellett az egyház iránti hű ragaszkodás és mély vallásosság is volt látható. Mult évben néhány Ferenczrendi atya is tartózkodott e szigeten, mert sok helyt missiókat tartottak. A szerzetesek dicsérik az ottlakó hívők lelkes buzgalmát és keresztény életét. A III. rend tagjai is igen nagy számban és buzgón működtek itt. Remélhetőleg a hirtelen halál készen találta őket az örökéletre.

Imádkozzunk lelkiüdvösségükért!

Vigasztaló hír Franciaországból. A kitünően szervezett bézier-i harmadrendiek vállalták el, hogy a gyűléseken befolyt adományokat, mint Péter filléreket a Szent Atyának átadják. Az utóbbi gyűjtés átadása alkalmával így szólt a Szent Atya a III. rend küldötteihez: „Mondjátok meg a jó tertariusoknak, hogy áldásomat küldöm nekik.”

A jövő évben valószínűleg német tartariusok is Rómába zárandokolnak és adományaikat kézbesítik.

Norfolk (Angolországban). Augusztus 3-án P. Mann Mihály o. m. a Mária szeplőtlen fogantatása templomában 72 férfit és nőt öltöztetett a III-ik rendbe. Óriási előmeneteleket tesz itt a rendközség.

Altenbecken (Németországban). E helység közelében nem rég vasuti szerencsétlenség történt. P. Rogatus, ferenczrendi szerzetes, szintén e vonattal utazott és kiváló bátorsága és lélekjelenléte által tűnt ki. Életét veszélyeztetve kuszott fel a szerencsétlenül járt vasuti kocsira és hirdette, hogy ő katolikus pap. Hangosan előmondta a bánat imáját s ezután bünbocsánatot osztott. Leszállott a kocsiról és a hóban, azon haladók mellé térdelt, kik még gyönni tudtak. Mindezek után még élénk részt vett a mentőmunkákban és tűzoltásban.

Velence (Olaszországban) József Sarto kardinális remek körlevelet bocsátott ki a harmadik rendről. Kivált a papságot szólította fel arra, hogy a III-ik rendbe lépjen és terjeszse minden erejéből.

Róma. Mult év 29-ik májusán a Szent Atya külön kihallgatáson fogadta azon 7 ferenczrendi missionariusnőt, kik külföldi missziókra indultak. Szeretetteljes és bátorító szavakat intézett hozzájuk. — „Kinába utaztok”, mondá, „hogy helyettesítetek azon 7 nővért, ki martirhalált nyert. Valóban, csak az igaz hit adhat gyöngye nőknek elég bátorságot arra, hogy egyenesen martirhalálba menjenek. Csak bátran, bátran; menjetek Kinába, menjetek a vértanuságba! . . .” Erre valamennyi nővért megáldotta, s ők bátran, sőt örömmel indultak veszélyes utjokra.

Kirckberg (a Duna mellett). 1886-ban missiót tartottak itt a ferenczrendiek; és megalakult a III-ik rend és Jézus szíve társulata. — A missió kereszt már avult, korhadt, de nem úgy a tertiarus rend. Jézus szíve társulata is virágzik; oly jól illik egymáshoz a kettő, hiszen mindegyik egyet: a Jézus isteni Szíve követését tűzték ki célul. — A szent Szívet lelkesen tisztelte szent Ferencz: bár az ő idejében e tisztelet még nem öltött oly határozott alakot mint most. Szent Ferencz mind három rendjének szentjei hű atyjuk és alapítójuk példáját követték ebben és a harmadik rend alapszabályai azt a komoly igyekezetet fejezik ki, hogy a tertiarusok a Jézus szent Szívének erényeit leghivebben kövessék.

Herzogsdorf. 12 évvel ezelőtt alakult meg itt is a III-ik rend egy missió alkalmával. A szentségekhez ez idő óta egyre többen járulnak.

Genuá-ból jelentik a szomoru hirt, hogy az ott lévő San Bernardino kapuczinus zárdában lakó Pater Piedani Lajost utközben a Madonna della Guardia bucsujáró hely felé, két ismeretlen megtámadta és késszúrásokkal súlyosan megsebesítette. Ez a merénylet akaratlanul is emlékeztet arra, hogy egy évvel ezelőtt főtisztelendő P. Flöck, Róma közvetlen közelében, szinte áldozata lett egy ily támadásnak.

Notternbach (felső Ausztriában). E helyen is missiókat tartottak a ferenczrendiek és a III. rendet megalapították. Főtisztelendő püspökök a pápától engedélyt nyert arra, hogy a hívek a plebánia templomában részesülhessenek a Portiuncula bucsuban. Az áldozatkész egyházközség a templom egyik ablakának üvegét Szt Ferencz képével diszítette, míg egy másik ablakon Jézus szent Szive látható. Jézus Szive társulata is létezik itt.

Előkelő tertiarius. A mult év jul. 20-án halt meg Párizsban br. Chaulin, ki régóta a III. rend buzgó tagja volt. Bár minden tertiarius követné példáját! Nem elégedett meg azzal, hogy saját lelke tökéletessé váljon, hanem az apostolkodásnak minden munkásságában részt vett. Szívből szerette szt. Ferencz atya mind 3 rendjét. Minden körben hatalmas befolyással bírt. Életét jó tettek töltik be. Miután tanulmányait a párizsi egyetemen bevégezte, fényes életpálya nyílt meg előtte; de ő önként mondott le hivataláról, mert olyat követeltek tőle, a mi lelkiismeretével ellenkezett. Ez idő óta mint magánzó élt és irataiban, szónoklataiban fáradhatatlanul működött.

Egy volt hadügyminiszter és főhadparancsnok — tertiárius.

Rómában, 86 éves korában, halt meg: herczeg Aldobrandini-Borghese Camillus, ki IX-ik Pius alatt hadügyminiszter és a polgári testőrség főhadparancsnoka volt. Kívánsága szerint a szent Ferencz harmadik rendjének ruhájában temették el.

Szent Ferencz hazánkban.

Budapest. Az ország fővárosában 1859 óta virágzik Szt. Ferencz atyánk harmadik rendje a belvárosi ferenczrendieknél. A b. e. Scitowszky János herczegprimás és bibornok 1859 márczius 31-én kelt leiratával dicsérőleg veszi tudomásul a rend megalakulását s korszerűségnek tartja, hogy a harmadrendiekben buzdító példákat lásson a világ. Az első beöltözők számra nézve 21-en voltak; legelőször Kovács József pesti polgár öltözött be. A fölvetel az említett év márczius 26-án ment végbe ft. Dank Agáp akkori zárdafőnök és rendi igazgató alatt. Ez idő óta folyton folyvást gyarapszik a harmadrend különböző rangú és állapotú tagokkal. 1895 évig a magyar és németajku tagok egy igazgató atya vezetése alatt állottak, amikor is a németek számára külön igazgatóról gondoskodott a rendtartomány kormánya, ami azonban a főváros rohamos magyarosodása folytán nemsokára szükségtelenné válik. A rend ájtatosságai minden hó harmadik és negyedik vasárnapján a déleesti istentisztelet után tartatnak meg. Legujabban a magyar kongregációt követő hétfőn fél 9 órakor szt. Ferencz atyánk oltáránál a tagok részére szent mise tartatik. November havában pedig az elhunyt testvérekről emlékszik

meg az élők kegyelete. A harmadrendnek jelenleg több száz tagja van, azonban e szám a folytonos költözködések miatt változik; a belépők száma évenként harminczra tehető. Van továbbá a rendnek pénzbeli vagyona is, mintegy 600 forint, mely a takarékpénztárba van elhelyezve. A rend tisztikarának megválasztása is az említett költözködés miatt lehetetlenné vált s így egyedül az igazgató vezetése alatt áll. A harmadrend fennáll még Budán a kapisztranus ferenczrendieknél és a kapucinus atyáknál.

Kolozsvár. Itt is szép számmal vannak a harmadrendiek. Minden hónap második vasárnapján a déleesti isteni tisztelet után szoktak összegyűlni, mely alkalommal lelki oktatásban részesülnek. Az ilyen gyűléseken, melyek a templomban tartatnak, nemcsak harmadrendiek, hanem mások is részt vesznek, szóval sz. Ferencz ügye iránt érdeklődnek, s lassankint többen és többen lesznek harmadik rendjének tagjai, melyről mégis el kell ismerje az is, ki talán kissé vonakodik tőle, hogy hatalmas eszköze a keresztény tökéletességnek. Sz. Ferencz atyánk oltára mellett kis persely van alkalmazva, melybe a tagok havonként összegyűjtik adományaikat. Ebből három sz. misét szoktak végeztetni, a halottakért, a bűnösök megtéréseért és az élő tagokért.

Baja. A III. rendi testvérek, kik a lelkipásztorkodásban egyedüli vigaszunkat képezik, mintegy 400-an vannak, jó lelkek és legnagyobb részt a szegény osztályból. Hogy követői sz. Ferencznek, kitűnik Isten és a felebarátunk iránti szeretetből. Nagy részük hetenkint gyónik, havonként pedig valamennyi. Fölkeresik és ápolják a beteget, és idejében tudatnak minket, ha valakit a végszentségekkel el kell látni. Buzgóságuk annyira megy, hogy az ő tudtokkal nem hal meg senki bűnbánat nélkül. Minden ujhold vasárnap délután gyűlést tartanak, melyre mind megjelennek, P. Tortunát az igazgató beszédet intéz hozzájuk, elrendezi ügyeiket és a III. rendi könyvecske szerint kis ájtatosságot tartanak, melyet a legszentebbel való áldás fejez be. Buzgón élnek az „Általános feloldozás“-sal, ugyszintén a bucsukkal is. Erős a reményünk, hogy a III. rend itt Baján idővel sokkal nagyobb mérveket fog öltetni, mert a vagyonosabb, intelligensebb osztály is érdeklődik már, a rendi gyűléseken részt vesz.

Szent Antal kenyere Duna-Földvárrott. Városunkat nagyobbára szegény, de jámbor, istenfélő nép lakja, mely szt. Antalt kiváló módon tiszteli. A „szegények kenyere“ nálunk is a legszebb virágzásnak indult. Csak néhány éve, hogy e helybeli szt. Ferenczrendiek templomában felállították a „szt. Antal perselyét“, s nincs az a nap, a melyen a szegények kenyérpénze egy néhány koronával nem szaporodik. Az elmúlt 1902. évben 1633 kor. 02 fill. folyt be, melyből átlagosan 90 szegény-

nek telt a mindennapi kenyérré. S mily háladatos szent Antal a szegények jötevői iránt! A sok ima meghallgattatás közül csak néhányat akarok felemlíteni.

Egy fiatal földmives gazda házasság kötés előtt állott. Váratlanul legyőzhetetleneknek látszó akadályok merültek fel. A fiatal vőlegény már-már lemondott a családi tűzhely megalapításáról, midőn a végső szükségben egy jóakarója tanácsára szent Antalhoz fordult segítségért. És ime, minden emberi számítás ellenére az akadályok megszűntek és ő boldogan megköthette ép oly vallásos mint erényes mátkájával az életre szóló frigyet. Igéretéhez hiven 60 koronát ajánlott fel szent Antalnak a szegények kenyérére.

Egy másik földmives gazda, midőn, hogy lovát eladhassa, marhalevelet váltott, hibásan mondotta be a ló jegyét. E miatt gyanuba esett, hogy a ló nem igaz tulajdona volt s már-már törvényszék elé került. Ő bizalommal fordult szent Antalhoz és 40 koronát ígért a szegények kenyérére. Szentünk közbenjárására az ügy szerencsés megoldást nyert s a gazda hálátelt szívvel sietett igéretének eleget tenni.

Egy harmadik polgártársunkkal is érezte szent Antal hathatós közbenjárását egy felette kényes ügyben. Ez esetben is 40 korona jutott a szegények kenyérének. Mind hiába, senki sem tud úgy gondoskodni a szegényeiről, mint páduai szent Antal!

Budapest. A múlt év december havában hunyt el szent Ferencz harmadrendjének egy igen régi és buzgó tagja: Vizeki Tallián Anna Mária 86 éves korában, miután a szent utravalóval magát az örökkévalóság útjára megerősítette. A beszterlés a szent Erzsébet apácák kolostorában ment végbe. A megboldogultban Microys Ottóné szül. Vizeki Tallián Alexandrine és Vizeki Tallián Gyula Somogyvármegyei főispán nagynénjökét gyászolják. Az elhunyt lelke ügyét a rendi testvérek buzgó imáiba ajánljuk.

Terézia-Francziska nővér hálája. Hála a jó Istennek harmadrendű nővér vagyok! és mivel e lap alkalmat ad nekem arra, hogy hálaomat kifejezhessem — ismétlem: „hála, hála a jó Istennek, mert terciarius vagyok!“ Könnyű e III-ik rendbe lépni, de isten kegyelmé nélkül e lépést ki teheti meg? Keresem az utat, mely az üdvösséghez vezet; messze keresem, pedig a jó Isten azt oly közel hozza mindenkéhez. Isten szabad akaratanak teljesítése, cselekedeteink szentesítése, a legbiztosabb utat az üdvösségre; és a mi a világban élőket ez uton legbiztosabban elősegíti: az *alázatos, bűnbánó, kegyelmekben gazdag III. rend!* Órangyalom akár tovább vezet, akár itt megállít — szerzetes vagyok! egy valóságos egyházi rendnek tagja; s ez az, amiért sokat imádkoztam. Isten mindig kész adni, de kérni is megtanít. E könnyűnek látszó lépést

nem tehettem meg, Isten és közbenjárói különös pártfogása nélkül. Hála Istennek mindenért, amit adott. Hála Jézus szt. Szívének és szűz Anyjának, Szt. Antalnak, Szt. Teréziának és minden égi közbenjárómnak; kérem őket vezessenek egyre tovább az üdvösség útján.

Egy rendi testvér sz. Ferencz gyermekeinek imáját kéri szeretett betegjéért, hozzátartozójának megtéréseért és hogy rajta ezután is mindenkor az Isten akarata teljesüljön.

A gyakori szt. áldozás által nyert sok kegyelemért mond hálát e helyen egyik testvér a szentségi Jézusnak. Bár mások is használnák e hathatós eszközt, mely a lelki megnyugvás és az Istennel való valódi egyesülésre vezérli már e földön az embert.

Eltévelyedett fivérért a rendi tagok buzgó imáiba ajánlja egy rendi testvér, hogy adja meg neki Isten az igaz megtérést és a jóban való állhatatosság kegyelmét.

Tisztelettel kérjük a III. főt. igazgatóit és a rendtagokat, sziveskedjenek e rovatot tudósításaikkal fölkeresni. Az elhalt tagok neveit, az élők kérő és hálafohászait szívesen tesszük közzé. Közleményeiket külön papírra írva, minden hó 15-ig kérjük ke-szünkhöz juttatni.

KÜLÖNFÉLE.

Majláth Gusztáv Károly gróf erdélyi püspök urunk Ő Méltósága mély tartalmu levelét jelen számunkban láthatják és élvezhetik olvasóink. Programmunk és azon irányelvek vannak kifejezésre juttatva benne, a melyeket *Sz. Ferencz Hírnöke* maga elé tűzött. Mély hódolattal és hálával közöljük a főpásztori szavakat azon ígéretünk mellett, hogy a megszabott iránytól soha el nem térni, a beteg társadalmat sz. Ferencz atyánk szellemében gyógyítani lesz mindenkor feladatunk.

A nagyméltóságu magyar püspöki kar részéről jóakaratu fogadtatásban részesült *Sz. Ferencz Hírnöke*. Ezzel nem hivalkodni akarunk, hanem örömmel, hálás köszönettel konstataljuk e tényt. Ft. *Dr. Császka György* kalocsai érsek ur Ő Nagyméltósága kegyes volt már körlevélben ajánlani egyházmegyéje papsága és hiveinek, ugyszintén ft. *Városi Gyula* székesfehérvári püspök ur Ő Méltósága is. Föt. *Bende Imre* nyitrai püspök ur Ő Méltósága főpásztori kegyeivel halmozott el, föt. *Meszlényi Gyula* szatmári püspök ur Ő Méltósága pedig, ki minden alkalommal kimutatta sz. Ferencz ügyei iránti érdeklődését és pártfogását, ez esetben is éreztette velünk jóságát. „Retribuere dignare Domine . . .” Ez a mi hálánk, naponként így imádkozunk.

Ő Szentsége XIII. Leo pápa f. évi február 20-án tölti be pápaságának 25-ik évét. Márczius 2-án a 93-ik évébe lép s ugyanezen hónap 3-án fog megünnepeltetni koronázásának negyedszázados évfordulója. Lesz tehát ismét ünnep az örök városban. Azt hisszük azonban, hogy e hármass ünnep legkiemelkedőbb pontja lesz márczius 3-a, mert ily nagy kiváltságban IX. Piust kivéve egyetlenegy pápának sem volt része. 1903-ban is több zarándoklat fog Rómába jönni, három már hivatalosan

be is van jelentve: Berlinből, Bécsből és az olasz kath. ifjusági egyesületek zarándoklata. Magyarországon még semmi mozgalom sem indult meg ez ügyben, pedig erős a reményünk, hogy Mária országa is képviseltetni fogja magát a páratlanul ritka ünnepen.

Parocchi bibornoknak, életében állandó pápajelöltnek temetése f. év január 16-án ment végbe Rómában. Temetése fényes volt, a részvét általános, mint az a pápabilis bibornokok legpápabilisabbjájé más nem is lehetett.

Major Ferenczet, a magyar kath. közélet egyik legönzettelebb, puritán jellemű harcosát is elvesztettük. Benne nagyot veszített az egyház, az ujhódó ker. társadalom. Alig negyvennyolcz esztendő volt, de ez az élet hasznos volt, egy igaz ember pályafutása. Politikai pályáján mint orsz. képviselő és mint magánember is általános közbecsülést vívott ki magának. Szülővárosában, Székesfehérvárott helyezték örök nyugalomra. Bárcsak köztünk maradt szellemétől megtanulnák világi férfiaink, hogyan lehet és kell szolgálni Istennek és hazának, miképp lehet e kettőt oly szépen összeegyeztetni, a vallásosságot a hazaszere-ttel, mint azt Major Ferencz tette. Nyugodjék békében!

A pápa gyöngye, beteges, ezt szeretik naponként ország-világgá kürtölni az egyházellenes ujságok. Hát biz' van benne annyi, a meny-nyiben az öregség már maga is betegség, a mi szentséges Atyánk pedig már 93 éves. De azért mindennap szent misét mond s a megfelelő imá-
kat oly pontosan végzi, hogy háromnegyed óráig tart a miséje. A mou-
linsi (Franciaország) püspök legutóbb abban a szerencsében részesült,
hogy magánkihallgatáson fogadta Ő Szentsége és ő e kihallgatásról a
következőket írja: „Teljesen olyan, a milyennek négy év előtt láttam.
A szeme éppen olyan élénk, a szava éppen olyan hangzatos, esze
éppen olyan világos, mosolya éppen olyan hódító, taglejtése éppen olyan
kifejező, emlékezőtehetsége zavartalan, szellemi képességei éppen olyan
érintetlenek s valósággal bámulunk azon, hogy kiaszott vonásai s csak-
nem átlátszó külseje alatt 93 év terhével a vállán milyen fiatal a lelke
s milyen bensőséges a szellemi élete.“

„A harmadrendiek, vagy terciariusok mind szegények.“ Ezt a kijelentést tette egyik nagyvilági hölgy, midőn ajánlták neki, hogy lépjen be. Hát igaz. Maga sz. Ferencz is szegény volt s gyermekeinek is azt hagyta örökségül: a lelki szegénységet. Hanem azért nem hozna szégyent ez a gazdagokra, az előkelőbb osztályra sem. Mit is mondott az Üdvözítő: *„Könnyebb a levének álbujni a tű fokán, mint a gazdagnak bemenni a mennyek országába.“* Halljátok csak? Azért van ez, mert a gazdagság fölfuvalkodat, kevélylyé tesz, alkalmat nyújt az elpuhultságra, a lanyha keresztény életre, megmutatja az utat a pokol felé . . .

Szt Ferencz szelleme megtanítaná az embereket arra, hogy az előkelő hivatal, nagy vagyon nem cél, hanem csak eszköz, melyet okkal-móddal kell használni az üdvösségre. Szt Ferencz III. rendje lelki megnyugvást szerez, a mennyország előcsarnokává teszi a földet, mely a gazdagnak is siralomvölgye.

Bőjt a farsangon. Igen, igen, ne csodálkozz e ezímen kedves olvasóm. A világ örül, mulat, szórja a pénzt, bőven költekeznek és sokan, nagyon sokan éheznek. Hányan vannak még azok között is, kik fényes selyemruhában, divatos toilletekben tánczolnak át egy-egy hosszú éjszakát és azután megbőjtölik. Manapság teljesen az emberi tekintetek rabjai lettünk, fényleni, ragyogni, láttatni akarunk a „nincs“-ből. Esztelen fényűzés von sötét hályogot az emberek szemeire, ez pedig nem engedi, hogy meglátszodjék a nyomor, nélkülözés, elveszi az emberek eszét, hogy a családokban ne legyen okos beosztás, takarékság s így lesz aztán *bőjt a farsangon*, önkéntelen, keserű bőjt.

Sz. Antal felolvasási estélyek tartanak Kolozsváron. Talán még más helyeken is, de erről nincs biztos értesülésünk. Annyi biztos, hogy nemes eszköz, mely még nemesebb célokat van hivatva szolgálni. Az ilyen felolvasó estélyeken okos dolgokat, egyházi, családi, társadalmi kérdések fejtegetését hallja a közönség. Elmennek oda olyanok is, kik talán máskülönben félnek a prédikációtól, mely a templomban tartatik s itt pedig az élvezetes estélyeken sz. Antal pártfogása alatt egy-egy jó gondolat, egészséges eszme lopózik be a szívbe. A történeti hűség kedvéért kívánjuk följegyezni azt is, hogy Kolozsváron az ilyen sz. Antal felolvasási estélyeken összegyűlt önkénytes adományokból 29 szegény árvát tart fenn Pollák Lajosné urhölgy. Sz. Ferencz atyánk kedves gyermeke, pad. sz. Antal így hatalmasan munkálkodik az árvák, szegények, nyomorgók között.

Hogyan kezelte a sz. Antal perselye? Szeretnők, ha e kérdéshez többen is hozzászólnának, több oldalról is hallanánk véleményeket. Kolozsváron előkelő mágnáshölgy, *B. Jósika Jozefa* Ő Méltósága védnöksége alatt, egy a társadalom különböző rétegeiből alakult bizottság, mely önfeláldozó nők és férfiakból áll, kezeli a szegények vagyonát. E bizottság határoz a kiosztandó segély dolgában s a legnagyobb pontossággal, lelkiismeretességgel karolja fel a segélyre szorulókat. Sz. Antal kenyere így biztos és minden tekintetben kifogástalan kezekben van.

Karácsonyfa a Kolozsvári Kath. Tanoncz-Otthonban.

A tanonczok ügyéért lelkesülő nemes szívek igen kedves meglepetésben részesítették az idén is a tanoncz-otthon növendékeit. Egy diszes karácsonyfat állítottak a tanonczok számára s körültrakták a leghasznosabb ajándéktárgyakkal. A növendékek a karácsonyfaünnepélyt a „Hymmusz”-

szal nyitották meg, a melyet alkalmi énekek és szebbnél szebb szavallatok követtek. Az alkalmi beszédet a védő-egyesület részéről B. Bak Lajos egyesületi alelnök tartotta, lendületes és szívhez szóló szavakban buzdítva a növendékeket vallásosságra, hazafiságra és a becsületes munkára. Az ünnepséget az ajándéktárgyak kisorsolása és a jó magaviseletű növendékek kitüntetése zárta be. Kitüntetésben 7 növendék részesült, a kiknek mellére Bak Lajos alelnök tűzte fel találó emlékmondatok kíséretében az Otthonnak nemzeti szalaggal díszített email érmét. Tizenkét növendék 37 korona jutalmat kapott Kisorsoltatott 80 drb ruhadarab, írófelszerelés és játéktárgy Az ünnepség befejeztével a növendékek gazdag uzsonnában részesültek. A nagy számban megjelent közönség meghatva nézte a növendékek boldogságát. E nemes és humánus és az igazi keresztény szereteten alapuló intézményt a legnagyobb melegséggel ajánljuk az érdeklődők, de legkivált iparos polgártársaink figyelmébe.

Karácsonyi pásztorjáték. A kolozsvár—szentpéteri róm. kath. fiuiskolában az iskola növendékei együttesen a Szabó-intézet leánynövendékeivel karácsony másodnapján, a rá következő vasárnap és új év napján egy szép jelenetekben és élőképekben gazdag karácsonyi előadást tartottak, még pedig meglepő ügyességgel és jártassággal. A közönség mindhárom előadáson zsufozásig megtöltötte a szentpéteri fiuiskola termét és zajos tapsokkal jutalmazta a kis növendékek előadását. Mi a magunk részéről a legnagyobb elismeréssel adózunk a tanerőknek lelkes fáradóságaikért s mint követendő jó példát ajánljuk az illetékes köröknek.

Panaszok hangzanak fel több oldalról, folyóiratunk szétküldése, megkapása tekintetében. Hogy történhetnek rendellenességek azon sem mi, sem az olvasó közönség nem csodálkozhatik, ha meggondolja, hogy egy lapnál, különösen mint mi most, a megindulás stádiumában, többféle nehézség és akadály merül fel. Aztán a mi hibákon kívül, sokszor a postán is tévednek el példányok. Mi azonban egyszerű felszólításra szívesen állunk mindenkor megrendelőink szolgálatára. Szíves megkereséseket, esetleges reklamátiókat csak e címre kérünk: *Szent Ferencz Hírnöke szerkesztősége Kolozsvárt.*

Sz. Ferencz Hírnökének első száma decemberben, a karácsonyi ünnepekre jelent meg. A kételyek eloszlátása szempontjából megjegyezni kívánjuk, hogy ez volt az 1903. *januári* szám. S hogy még mult év decemberében megkapták olvasóink ez csak azon jó szándékunk mellett bizonyít, hogy mi még a karácsonyi ünnepekre akartunk a közönségnek olvasmánynyal kedveskedni. Jelen számunk, a mint az látható, a februári szám.

„Segítsünk magunkon!” Ez a címe a pozsonyi országos kath. sajtót támogató egyesület által kiadott röpiratnak. Szívhez szóló szöveget,

mely érdemes arra, hogy minden ember elolvassa. Ebből tudomást szerezhethet mindenki a rosztó sajtó aknamunkájáról, és hogy ezzel szemben mennyire szükséges mindent megtennünk, szellemi és anyagi áldozatokat meghoznunk, hogy a vallásos és erkölcsnemesítő irodalom éljen, virágozzék.

„**Jézus szentséges szívének Hírnöke**“ írja februári számában a következőket: „Nem fontos, de nem igen tetszik nekünk, hogy ez évben keletkezett két új lap részben a mi régi folyóiratunk címét vette föl. Hisz „Hírnök“ helyett „hirmondó“, „híradó“ és más szavak állanak a nyelvismerő rendelkezésére. Talán csak nem azért történt, hogy a vallásos közönség a címeket összetéve? Mert ez a szándék bizony nem volna szép.“ Eddig a nevezett s mindenkor közbecsülésnek örvendő folyóirat. Azt azonban nem hittük volna, hogy részéről gyanúsításnak leszünk kitéve. Pedig a fönnidézett közleményben olyan valami van, a mi érint minket is, mégpedig kinosan érint. Hogy *Hírnök* nevet vettünk fel mi is, ezzel a ténynyel még csak a gondolata sem fordult meg bennünk a célzatosságának. Hiszen van „Pesti Hírlap“, „Budapesti Hírlap“, több „Napló“, „Ujság“ stb., de azért a közönség nem téveszti őket össze. Dehát furcsa is volna az, hogy Hegyi János — a kinek van egy Jóska nevű fia, megharagudják azért, hogy Kovács István is a Jóska névre kereszteltet egyet . . . Mi mikor *Sz. Ferencz Hírnökét* megalapítottuk, nem okoskodni, synonym szavakat szerezni, gscheftelni akartunk, mert biz ez nem is volna szép, hanem szerafi híreket széthordani a nép közé, híreket és azt a szellemet, szeretetet, melyet nagy rendalapítónk a Jézus legszentebb Szívéből merített . . . No és itt találkozunk a *Jézus szentséges Szívének Hírnökével*, egy célzt szolgálunk, egy a feladatunk: megmenteni, a legszentebb Szívhez vezérelni a lelkeket. És e nemes munkában egymás szándékait félre nem magyarázhatjuk, meg nem gyanúsíthatjuk, mert biz ez sem volna szép.

Bucus napok február hónapban.

5-én *Szent Péter és társai vértanúk* ünnepén teljes bucsu. Szent Ferencz 1-ső rendjének voltak tagjai. — E napra a teljes bucsut XII. Kelemen pápa engedélyezte 1730. július 13-án.

8-án *Hetvened vasárnap*: Állomási bucsu 30 év és 30 negyvened.

15-én *Hatvanad vasárnap*: Állomási bucsu 30 év és 30 negyvened.

22-én *Kortoni Szent Margit* ünnepén, ki a III. rend tagja volt, teljes bucsu, a melyet XIII. Benedek-pápa engedélyezte 1730. július 13-án.

Használjuk az anyaszentegyház kincstárát, éljünk a kegyelmekkel!

